

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
ÇOCUK EĞİTİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
"ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ"

AVRUPA VE TÜRKİYE'DE ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ RAPORU

**İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
ÇOCUK EĞİTİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ**

"ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ"

AVRUPA VE TÜRKİYE'DE ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ RAPORU

2015

Ayşin Kaplan Sayı, Yrd. Doç. Dr. (İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi)
Zuhal Topçu, Uzman (İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi)
Tevhide Gizem Medet, Asistan (İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi)
Çiğdem Özdemir, Öğrt. Gör. (İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

1.AÇILIŞ KONUŞMALARI	7
1.1.Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın'ın Konuşması	7
1.2.Rektör Prof.Dr. Yadigar İzmirli'nin Konuşması	9
1.3.Eğitim Fak. Dekanı Prof.Dr. Hamide Ertepinar'ın Konuşması	10
2. EUCU.NET ÜYELERİ'NİN KONUŞMALARI	12
2.1.Çocuk Üniversitesi Nedir?	12
2.2.Çocuk Üniversitesi Ne Değildir?	14
2.3.Çocuk Üniversitelerine İlişkin İstatistikler	15
2.4.Neden Bir İletişim Ağına İhtiyacımız Var?	20
3.TÜRKİYE'DEKİ ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ YETKİLİLERİNİN KONUŞMALARI	23
3.1. Bir Toplumsal Dönüşüm Uygulaması Olarak Çocuk Üniversiteleri	23
3.2. İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	26
3.3. Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	39
3.4. Ege Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	41
3.5. Harran Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	44
3.6. Kemerburgaz Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	45
3.7. Mersin Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	48
3.8. 19 Mayıs Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	50
3.9. Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	52
3.10. İnönü Üniversitesi Çocuk Üniversitesi	55
4.PANEL KONUŞMALARI	57
YAZARLAR HAKKINDA	66

GİRİŞ

İstanbul Aydın Üniversitesi (İAÜ) Eğitim Fakültesi günceli takip eden, değişen ihtiyaçları ve dinamikleri tespit eden bir fakülte olarak; bu ihtiyaçlara yönelik birçok yapı, sistem oluşturmakta ve etkinlikler düzenlemektedir. Üniversitelerin sadece eğitim ve akademik yayın yapma misyonunun yanında "Topluma Hizmet" misyonunun da önemli olduğunu benimseyen İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, bu kapsamda çeşitli araştırma merkezlerini de kurarak "Eğitim ve Uygulamaya" yeni bir bakış açısı ve yeni bir yaklaşım getirmektedir. Bu merkezlerden ilki 2013 yılında kurulan Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi olup; merkezde çok fazla sayıda uygulama ve proje yürütülmektedir. Bunun yanında Eğitim Bilimleri ve Teknolojileri, STEM Merkezi ve İAÜ Eğitim Platformu'nda Eğitim Fakültesinin önceliğinde kurulan merkez ve platformlardandır. Merkezlerimiz ve Platformumuz eğitim alanında araştırmalar yapmakta ve güncel eğitim sorunlarına yönelik projeler yürütmektedir.

Şüphesiz Dünya'nın ve ülkemizin en önemli gündemi her zaman "Eğitim"dir. Söz konusu eğitim olduğunda ise çocuklar, dezavantaj, imkân ve fırsat eşitliği en çok ön plana çıkan kavramlardır. Tüm bu kavramların ortak buluşma noktası ile hali hazırdaki "Çocuk Üniversiteleri"; yani üniversitelerin çatısı altında kurulduğunda aldığı ismiyle "Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezleri'dir. Bugün ülkemiz nüfusunun yaklaşık 23 milyonunu; toplam nüfusun ise %29.4'ünü çocuklarımız oluşturmaktadır. Bu oranın %99'u ilkokula, %95 ortaokula devam ederken sadece %76'sı ortaöğretime devam etmektedir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ise Türkiye genelinde ortalama 19; İstanbul' da 24'tür ki bu oran Güney Doğu Anadolu'dan sonraki en yüksek orandır. TÜİK 2011-2014 araştırmasına göre de çocuklar eğitim araçlarının yetersiz olmasından %32 oranında, öğrenci sayısının çokluğundan %28 oranında ve okullarda verilen eğitimin kalitesinden %28 oranında şikâyetçi durumdadır. 0-17 yaş arasındaki çocuklarımızın sadece %4,7'si günlük gazete alıp, okuyabilmektedir. Herhangi bir kütüphaneye kayıtlı çocuk sayısı ise yaklaşık 480.000'dir (479.207). Çalıştırılan çocuk sayısı ise 15.247'dir. Tüm bu veriler çocuklarla ilgili yapılacak her türlü çalışmaya özellikle ülke olarak ne kadar çok ihtiyaç duyduğumuzun açık kanıtıdır. Ülkemizde çocuklar mütevazı denilebilecek standartlarda yaşamakta ve eğitim alabilmektedirler. Hâlbuki eğer geleceğimizi sağlam bir biçimde inşa etmek istiyorsak; çocuklarımıza en yüksek standartlarda yaşama ve eğitim alma fırsatları sunmamız gerekmektedir. Çıkış noktası tam da burası olan İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi eğitimde oluşturacağı yüksek standartlarla ve ortaya koyduğu doğru uygulamalarla hem çocuklarımıza en etkili şekilde dokunmayı hem de ülkemize eğitimde doğru bir rol model olmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda Çocuk Üniversitemiz özellikle örgün eğitimde yer verilmeyen birçok içeriğe yer vermekte ve örgün eğitimde geliştiremediğimiz eleştirel düşünme, araştırma, yaratıcılık, etkili iletişim gibi birçok beceriyi de çocuklarımıza kazandırmaktadır.

Bunun yanında çocuklarımızı erken yaşlarda üniversite ve akademisyenlerle tanıştırmak, onlara yeni bir vizyon sunmaktır. Öncelikli amaçlarından birisi çocukları yükseköğretime özendirme olan Çocuk Üniversitemiz bu bağlamda çocuklarımızı hafta sonları çeşitli atölyelerle hafta içleri ise seminer ve yetenek buluşmalarıyla Profesör, Doçent unvanını almış nitelikli akademisyenlerle buluşturmaktadır.

Bu hizmeti sunarken ise toplumun her kesimine ulaşmayı ilke edinmiş olan Çocuk Üniversitemiz özellikle dezavantajlı olarak ele alabileceğimiz “Üstün Zekâlı” olan veya “Dikkat Eksikliği-Hiperaktivite” sahibi özel eğitim gereksinimi olan çocuklar ve sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı çocuk grupları ile çalışmaktadır.

Bu çalışmaları yaparken ise ülke ve küresel düzeyde bu çalışmaların önemini bilincinde olan İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi ülke düzeyinde ve küresel düzeyde çocuk konulu ve eğitim konulu işbirliklerini oluşturma konusunda aktif çalışmalarını devam ettirmektedir. Bu çalışmalardan birisi olan “Avrupa ve Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri” konulu bu konferansla Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği (EUCU.NET) ve Türkiye’deki Çocuk Üniversitelerinin bir araya gelmesi sağlanmış; Çocuk Üniversitelerinin ve Çocuk Üniversiteleri çalışmalarının nasıl geliştirilebileceği üzerinde durulmuştur.

Türk Dil Kurumu’nun Güncel Türkçe Sözlüğü’nde konferans “topluluğa bir konuda bilgi vermek amacıyla yapılan konuşma alanlarına dönük bir uygulama” olarak tanımlanmaktadır. Konferans, bilim, sanat, edebiyat gibi farklı alanlarda, uzman bir kişinin belli bir konuyu açıklamak veya öğretmek için bir topluluk karşısında yaptığı konuşmadır. Konferansta dil, anlatılan konuya, dinleyicilere göre değişir. Önemli olan, konuşmacının anlaşılır olması, konuyu belirgin yönleriyle vermesi, uzun ve karmaşık cümlelerden kaçınmasıdır. Bu çalışmada, İstanbul Aydın Çocuk Üniversitesi “Avrupa ve Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri” konferansına katılan kamu-özel olmak üzere Avrupa ve Türkiye’deki Çocuk Üniversiteleri yetkililerinin yaptıkları çalışmaları birbirleri ile paylaşması ve Çocuk Üniversitelerinin daha güçlü hale getirilmesine yönelik değerlendirmelerinin ele alınması amaçlanmaktadır.

Rapor, 8 Mayıs 2015 tarihinde Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanlarının (EUCU.NET) ve Türkiye’deki Çocuk Üniversitelerinin yöneticilerinin katılımıyla gerçekleştirilen “Avrupa ve Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri” konferansında yapılan konuşmaların deşifresine dayalı olarak hazırlanmıştır.

Bu bağlamda raporun birinci bölümünde İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Dr. Mustafa Aydın, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yedigâr İzmirli ve İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hamide Ertepinar’ın açılış konuşmaları yer almaktadır.

Raporun ikinci bölümünde ise Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Dış İlişkiler Temsilcisi Cyril Dworsky “Çocuk Üniversitesi Nedir?”; Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanı Karoline Iber “Çocuk Üniversitesi Ne değildir?” Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanı Chris Gary “Çocuk Üniversitelerine İlişkin İstatistikler” ve yine Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanı Karoline Iber’in “Neden Bir İletişim Ağına İhtiyacımız Var?” başlıklı konuşmaları bulunmaktadır.

Raporun üçüncü bölümünde ise Çocuk Üniversiteleri hakkında bir doktora tezi hazırlayan Doktorant Duygu Yeniay Üsküplü’nün; İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müdürü Yrd. Doç. Dr. Aysin Kaplan Sayı’nın; Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Prof. Dr.

Neriman Aral Ve Uzman Ece Özdoğan'ın; Ege Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Prof. Dr. Hülya Yılmaz'ın; Harran Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Yrd. Doç. Dr. Hülya Karataş'ın; Kemerburgaz Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Uzman Psikolog Demet Kara'nın; Mersin Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Koordinatörü Soner Yurtdaş'ın; 19 Mayıs Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müdürü Yard. Doç. Dr. İsmail Gelen 'in; Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Yrd. Doç. Dr. Nurhan Öztürk Geren 'in; İnönü Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Yrd. Doç. Dr. Ceren Acar'ın konuşmaları yer almaktadır.

Raporun dördüncü bölümünde “Çocuk Üniversiteleri Eğitim Fakültelerine mi bağlı olmalıdır?” “Çocuk Üniversiteleri mutlaka akredite olmalı mıdır?”, Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri işbirliği nasıl artırılabilir?” sorularına yönelik yanıtlar yer alacaktır. Raporun eğitimle ve Çocuk Üniversiteleri çalışmaları ile ilgilenen herkese yol göstermesi, yönlendirici ve ışık tutucu olması dileklerimle...

Hazırlayan: Yrd. Doç. Dr. Ayşin KAPLAN SAYI
Üstün Zekâlılar Öğretmenliği Bölüm Başkanı Çocuk Eğitimi Uygulama ve
Araştırma Merkezi Müdürü.

Not 1: Bu rapor, Avrupa ve Türkiye’de Çocuk Üniversiteleri Konferansındaki konuşmaların deşifresine dayalı olarak Yrd. Doç. Dr. Ayşin Kaplan Sayı (İAÜ Çocuk Üniversitesi Müdürü) tarafından hazırlanmış; deşifre İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Yrd. Doç. Dr. Ayşin Kaplan Sayı, Öğr. Gör. Çiğdem Özdemir, İAÜ Çocuk Üniversitesi Uzmanı Zuhâl Topçu, İAÜ Çocuk Üniversitesi Asistanı Tevhîde Gizem Medet tarafından yapılmıştır. İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi, toplumla bilimi buluşturan ve dünyada önemi giderek artan Çocuk Üniversiteleri konusunda tarafları bir araya getiren İstanbul Aydın Üniversitesi Mütavelli Heyet Başkanlığına, Rektörlüğüne ve Eğitim Fakültesi Dekanlığına teşekkür eder.

Dr. Mustafa Aydın
İstanbul Aydın Üniversitesi Müt. Heyet Başkanı

Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanları Sayın Chris Gary ve Karoline Iber; Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Dış İlişkiler Koordinatörü Sayın Cyril Dworsky, Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin değerli yöneticileri, Üniversitemiz Eğitim Fakültesinin kıymetli yöneticileri ve öğretim üyeleri, İAÜ Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürü ve saygıdeğer konuklar, üniversitemizde düzenlenen "Avrupa ve Türkiye'de Çocuk Üniversiteleri" konferansında sizleri ağırlamaktan mutluluk duyuyoruz. Hoş geldiniz.

Toplum olarak içinde bulunduğumuz çağa ayak uydurabilmemiz ve küreselleşen dünyada önemli bir yere sahip olabilmemiz için eğitim çok önemli unsurdur. Eğitimin kalitesinin yüksek olması demek, nitelikli işgücü ve dinamik bir toplum anlamına gelir. Böyle bir toplum içinde yer alan bireyler de, uygun koşullar sağlandığında, ülkenin gelişimine katkıda bulunacaklardır. Bu nedendir ki, eğitimde yapı taşı görevini gören okullar, nitelikli insan yetiştirmede ve ülkenin refah düzeyinin artırılmasında hayati bir önem taşımakla birlikte okullara destek olabilecek her türlü sistemin de devreye sokulması hayati önem taşımaktadır. Bu sistemlerden bir tanesi de "Çocuk Üniversiteleri" olarak adlandırdığımız "Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezleri"dir. Çocuk Üniversiteleri okullar olmadan yürüyemeyeceği gibi; okullar da Çocuk Üniversiteleri çalışmaları ile zenginleşip, desteklenebilmektedir.

Çocuk Üniversiteleri; biz üniversitelerin çocuklara yaygın eğitim kapsamında hizmet götürmeye çalıştığı, onları akademik bilgi ve donanımla buluşturan, onlara küçücük yaşlardan itibaren Profesörlerle, Doçent ve Yrd. Doçentlerle sohbet etme şansı sunan ve onlara akademisyenlerin bakış açısını kavrama fırsatı sağlayan yegâne yerlerdir. Çocuk Üniversitelerinde çocuklara bir yandan eğitim sunulurken ki bu uygulama ayağını oluşturur; bir yandan da bu uygulamaların akademik çıktıları yani araştırma sonuçları toplumla paylaşılmaktadır.

Çocuk Üniversitelerinde çocuklara özgür düşünme ortamları sunulur; çocukların özellikle eleştirel düşünme ve yaratıcılık gibi becerilerinin geliştirilmesi üzerinde durulurken aynı zamanda onlara genel eğitim sisteminde alamayacakları gökbilim, arkeoloji, canlı bilimi vb. alanlarda derinlemesine bir içerik sunulur.

Bahsettiğim bu niteliklerin yanında Çocuk Üniversiteleri'nin sosyal bir takım işlevleri de vardır ki; burada amaç eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve toplumun her kesiminin eğitime ulaşmasını kolaylaştırmaktır. Bu yönüyle tam bir sivil toplum kuruluşu şeklinde de çalışması gereken Çocuk Üniversiteleri, toplumun her kesimine ulaşarak; ülke mutluluğu ve refahına da doğrudan katkıda bulunmuş olur.

Üniversitemizin Çocuk Üniversitesi de tüm bu kapsamdan hareketle 2013 yılı Şubat ayında açılmış ve faaliyetlerine başlamıştır. Şimdiye kadar yürütülen çalışmalarda yönetim olarak bizler, Eğitim Fakültemiz ve Çocuk Üniversitemiz el birliğiyle hareket ederek bu güne kadar birçok başarılı projeye ve eğitime imza atmış; Çocuk Üniversitemiz ülkemizin geleceği olan çocuklarımıza daha iyi bir gelecek sağlamak adına bir liderlik misyonu üstlenmiştir. Bugün bu çatı altında toplanmamızda gelecekte ortak yapılacak çalışmaların zeminini hazırlayacak ve ülkemiz adına nitelikli işbirliklerinin oluşturulmasını da sağlayacaktır. Sizlere bu ortamı oluşturduğunuz, çocuklarımıza aydınlık bir gelecek sunabilmek üzere yaptığınız çalışmalarınız için bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum, verimli bir konferans olmasını diliyorum.

Prof.Dr. Yadigâr İzmirli
İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanları Sayın Chris Gary, Karoline Iber; Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Dış İlişkiler Koordinatörü Sayın Cyril Dworsky, Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin değerli yöneticileri, Üniversitemiz Eğitim Fakültesinin kıymetli yöneticileri ve öğretim üyeleri, İAÜ Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkez müdürü, saygıdeğer konuklar, hanımefendiler, beyefendiler, geleceğimizin aydınlık yüzü sevgili çocuklar, bu yıl üniversitemizde düzenlenen "Avrupa ve Türkiye'de Çocuk Üniversiteleri" konferansına hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Değerli katılımcılar, "Bilimin ve Bilginin" toplumda kendine daha fazla yer bulması gerekmekte; özellikle çocukların erken yaşta bilim ile tanışması, bilim okuryazarlığı edinmesi, bilimsel düşünme, sorgulama, eleştirel yaklaşım becerilerini kazanması ve tüm bunların sanatsal etkinliklerle desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu noktada devreye girebilecek en önemli mekanizmalardan birisi ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ'dir. Çocukları bilimle ve sanatla tanıştıran, bilime karşı olumlu bir tutum kazanmalarını sağlayan, üniversite kavramını onlarda somutlaştıran, onların daha etkili ve yaratıcı düşünebilmelerine katkı sağlayan; yaparak – yaşayarak - öğrenerek sadece bilen değil, uygulayanlar olmalarına destek veren çocuk üniversiteleri tüm dünyada 10 yılı aşkın süredir yaygınlaşmaya başlamıştır.

Ülkemizde halen 20 Çocuk Üniversitesinin varlığından söz etmek mümkündür.

Günümüzde çocukların bilgisayar başında oyun oynayarak büyüdüğü, hayatı televizyon programları/dizileri ya da bilgisayar oyunları üzerinden gördüğü, yaşadığı, değerlendirdiği bir dünyada erken yaştan itibaren bilimle tanışması çok önemlidir. Çocuğun hayal dünyasının zenginliği ve beraberinde getirdiği yaratıcılığının bilgisayar oyunları dünyasında körelmesine izin verilmemelidir. Çocuk Üniversiteleri okulun sahip olmadığı uzmanlık bilgisi ile bilimsel farkındalığa önemli bir katkı sağlamanın yanı sıra, doğru soru sorma yöntemlerini ve derinlemesine öğrenmenin doğasını, özgür tartışma ve ifade ortamı içinde çocuklarla paylaşır ve bu ortamdaki çocuklar dünyaya kendi bakışları ile ama farkındalık edinmiş biçimde bakabilme imkânını keşfederler.

İstanbul Aydın Üniversitesi olarak tüm bu sebeplerden dolayı 2013 yılında bir Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi açmaya karar verdik. Şu anda bünyesinde 25 farklı atölye programları ile çocuklara hafta sonları zenginleştirme eğitimi götüren merkez; bir zenginleştirme okulu misyonunu taşımakla birlikte aynı zamanda ücretsiz olarak aileleri, öğretmenleri eğiterek ve dezavantajlı olarak nitelendirdiğimiz gruplarla da çalışarak sosyal sorumluluk misyonunu da yerine getirmektedir.

Üniversite olarak öncelikli amacımız çocuklarımıza küçük yaşta bilimi sevdirmek, onlara üniversite ortamını, üniversite hocasını tanıtmaktır. Çünkü çocukları yükseköğretime özendirmenin en önemli yolunun bizim onlara kapılarımızı açmamızdan geçtiğine inanmaktayız. Çocuklarımıza kampüsümüzde sevgi ve özgüven aşılama çalışmakta, onlara siz değerlisiniz mesajını da vermekteyiz. Bilmekteyiz ki; üniversiteli olduğunu düşünen çocuk kendisini önemsenmiş, mutlu ve ayrıcalıklı hissetmektedir.

Aktif bir şekilde çalışmasına destek verdiğimiz ve şu anda eğitim odaklı çalışan Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi; ilerleyen zamanlarda toplumun tüm kesimlerinden bütün çocukları kucaklamayı hedeflemekte; çalıştırılan çocuklardan tutunda, istismar edilen ve şiddete uğrayan çocuklar, internet bağımlısı çocuklarla ilgili çalışmalar yapmayı planlamaktadır. Bu yönüyle sadece bir merkez değil bir sivil toplum kuruluşu şeklinde çalışan ve çalışması gereken Çocuk Üniversitelerimizin niteliği ve sayısı da önemlidir. Diliyorum ki bu ve bunun gibi Bilimsel platformlar Çocuk Üniversitelerinin sayısının artmasına, daha çok çocuğa ulaşmamıza ve onların hayatına dokunmamıza destek olsun.

Değerli konuklarımız, ben sözlerime son vermeden önce Çocuk Üniversitesi fikrini bizlere benimseterek, kuruluşunu sağlayan ve bugün bu mutluluk tablosunu bizlere yaşatan, Çok kıymetli Eğitim Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Hamide Ertepinar'a, Çocuk Üniversitesi Rektörümüz Yrd. Doç. Dr. Ayşin Kaplan Sayı'ya, emeği geçen tüm akademik idari personelimize ve elbette tebliğleri ile bu toplantıya özel değer katan saygıdeğer tebliğ sahiplerine özel teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Katılımlarınızla bizleri onurlandıran değerli misafirlerimize tekrar hoş geldiniz diyor, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR
Eğitim Fakültesi Dekanı

Sayın Mütevelli Heyet Başkanım, Sayın Rektörüm, Değerli Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Yöneticileri Sayın Karoline Iber, Chris Gary ve Dış İlişkiler Koordinatörü Cyril Dworsky, Saygıdeğer Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlerimiz ve Kıymetli katılımcılar Hoş geldiniz...

2012'de bir hayalle başlayan Çocuk Üniversitesi kavramı bizim için 2013'te uygulamaya dönüşmüştür ve her yaptığımız yeni işle de bizim için daha büyük bir tutku haline gelmeye devam etmektedir. Çocuklar bizim için her zaman önceliği teşkil etmiştir ve ilerleyen zamanlarda da yine öncelikli gündemimizi çocuklarımız oluşturacaktır. Onların ruh sağlığı yerinde, mutlu ve verimli bireyler olarak yetişmeleri biz eğitimcilerin en önemli amacı olmakla beraber, bizlerin önceliğini de oluşturmaktadır.

Bir yandan Lisans eğitimlerimizle çocuklarımıza doğru bir biçimde rehberlik edecek, onlara yeni ufuklar açacak nitelikli öğretmenler yetiştirmeye devam ederken; bir yandan da çocuklarımıza doğrudan dokunalım isteğiyle Çocuk Üniversitemizi, yani Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezimizin çalışmalarını devam ettirmekteyiz. Buradan her daim Çocuk Üniversitemiz için canla başla çalışan Çocuk Üniversitesi Müd. Yrd. Doç.Dr. Aysın KAPLAN SAYI'ya ve ekibine emekleri için bir kez daha teşekkürlerimiz sunuyorum.

Bugün Çocuk Üniversitemiz toplumun çok farklı kesimlerinden gelen ve farklı ihtiyaçlara sahip birçok çocuğa eğitim ulaştırmakta; yürüttüğü projelerle uygulama anlamında güzel işlere imza atmaktadır. Bu bağlamda bir network'e üye olmak bizim için bir ayrıcalıktan ziyade gereklidir ki bizler Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği (EUCU.NET) ile olan ilişkimizden ciddi kazanımlar elde etmekteyiz. Hem Çocuk Üniversitelerine Uluslararası anlamda yaklaşmak, hem de uluslararası bağlamda işbirlikleri kurmak EUCU. NET'in bize sağladığı katkılardandır.

Ülkemizde Çocuk Üniversitelerimizin sayıları gün geçtikçe artmaktadır ve inanıyorum ki; Çocuk Üniversiteleri sadece bireysel olarak çocuklara dokunmakla kalmayıp, örgün eğitim sisteminde de bir takım değişikliklere ve kıpırdanmalara da neden olacaktır. Çünkü Çocuk Üniversiteleri "modern bir vatandaş" oluşturma vizyonuyla yola çıkan; bu anlamda çocuklara her türlü imkân ve fırsatı sunmayı kendine ilke edinen, sadece çocuklarla da sınırlı kalmayıp bu çerçeveyi medya, politika yapıcılar ve karar vericilerle geliştiren bir sistemdir. Burada altı çizilmesi gereken en önemli nokta şudur ki; Çocuk Üniversitelerimizin sürekliliği ve yarattığı etkinin büyüklüğüdür. Ancak ülkemizde de nitelikli işbirlikleri yapılmasıyla; etki büyüklüğünün de oluşturulması sağlanabilecektir. Diliyorum ki bu konferans bizlerin bir araya gelmesini sağladığı gibi; gelecek işbirliklerimizin de önünü açacak; Çocuk Üniversitelerimizi ülkemiz açısından daha önemli bir noktaya taşıyacaktır. Sizlere geldiğiniz için ve İstanbul Aydın Üniversitesi Yönetiminde Mütevelli Heyet Başkanı Sn. Dr. Mustafa Aydın ve Rektörümüz Sn. Prof. Dr. Yedigâr İzmirli'ye baştan beri desteklerini bizden esirgemedikleri için teşekkürlerimi sunuyorum.

II. EUCU.NET (AVRUPA ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ BİRLİĞİ) ÜYELERİ’NİN KONUŞMALARI

Cyril Dworsky

Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Dış İlişkiler Temsilcisi

ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ NEDİR?

Öncelikle bize bu ortamı sağladığı için İstanbul Aydın Üniversitesi’ne ve İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müd. Yrd. Doç. Dr. Ayşin Kaplan Sayı’ya teşekkürlerimi sunmak isterim. Türkiye bizim başlangıçtan beri ortak çalıştığımız bir ülke ve bugün burada Türkiye’deki birçok Çocuk Üniversitesiyle bir arada olmaktan mutluluk duymaktayım. Umarım buradaki kazanımlarımız Türkiye ve Avrupa Çocuk Üniversitelerinin geliştirilmesi ve tüm dünyada çocukların mutlu olması adına müthiş katkılar sağlayacaktır.

Size Romanya’da başlattığımız bir projemizden söz edeceğim. Bu söz orada düzenlediğimiz Çocuk Kongresindeki bir çocuğa aitti ve 13 yaşındaki Vlad Lavita şunu dile getirmişti; “Eğer bir gün Milli Eğitim Bakanıyla tanışsam ona çocuklarla tartışırken daha esnek olması gerektiğini çünkü çocukların özgürce düşünme konusunda çok uzman olduğunu söyleyeceğim.”

Bu sonuç aslında projenin amaçladıklarından bir tanesiydi. Projenin bir diğer amacı ise çocukları dinlemek, onlarla beraber çalışmanın önemini vurgulamak ve yönetime, kararlara onların da dâhil edilmesini sağlamaktı.

Bu nedenle çocukların katılımı birçok projede temel noktayı oluşturmaktadır. Bunu da Çocuk Üniversiteleri aracılığıyla yapmak mümkündür. Böyle bir katılım aslında tüm süreçler için daha iyi sunumların ortaya çıkmasına, daha iyi bir etkileşimin sağlanmasına, çocukların gündeme alınmasına ve çocuklarla kurumların, bilim adamlarının ve üniversitelerin arasındaki mesafelerin kapatılmasına destek vermektedir. Bu durumun politik bir boyutu da vardır. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’nde Makale 12’deki çocuk hakları ile ilgili paragrafta, “Tüm partiler çocukların kendi görüşlerini her ortamda özgürce sunabilme hakkını garanti altına almalı, onların bu görüşlerini yaş ve gelişim özellikleri doğrultusunda dikkate almalıdırlar” ifadeleri yer almaktadır. Bu amaçla çocuğu etkileyen herhangi bir yargılama süreci veya yönetim süreci söz konusu olduğunda doğrudan veya bir temsilci yoluyla çocuğun görüşüne başvurulmalıdır. Bu çocukları dinlemek ve çocukları işleyişe dâhil etmek anlamına gelmektedir. Ayrıca bu yaparsak güzel olur şeklinde düşündüğümüz bir durum değil aksine; yapmamız gereken, uygulamamız gereken bir süreci anlatmaktadır. Burada benim olaylar karşısında çocukların verdikleri tepkileri anlatmam oldukça sıkıcı olacaktır. Bu sebeple çocukların düşünceleri doğrudan ulaşsın istiyorum ve sizinle birkaç video paylaşacağım.

-Bu geçen yıl çocuklarla “Biz Ne Öneriyoruz” adı altında düzenlediğimiz atölyelerden bir

görüntü ve Hollanda'dan.

Öğrenci: Merhaba

Öğretmen: Merhaba beyefendi galiba bana ihtiyacınız var.

Öğrenci: Evet çocuklar bana sizin çok deli bir biçimde davrandığınızı, onlara karşı hep sinirli ve cimri olduğunuzu söylediler.

Öğrenci: Senin için ne yapabilirim?

Öğrenci: Belki bizi dinlemeye daha çok zaman ayırabilirsin. Biz çocukların ne söylediğini anlamaya çalış ve bize hemen sinirlenme.

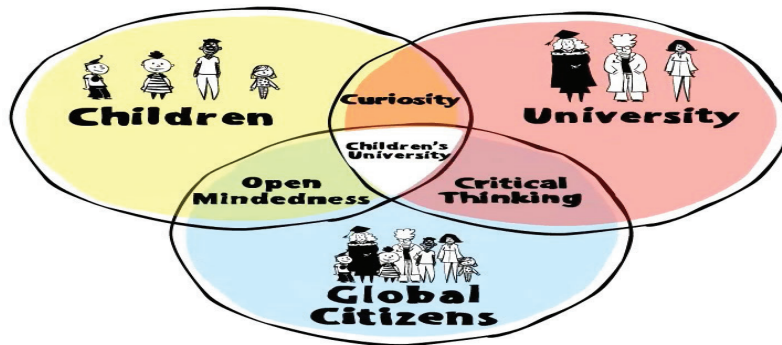
Öğrenci: Bizim tavsiyemiz; öğretmenler öğrencilerini daha dikkatli bir biçimde dinlemelidirler. Bir sonraki ise Avustralya'dan yine aynı proje kapsamında kaydedilmiş görüntüler.

Öğrenci: Avustralyalı çocuklar sağlıklı bir destek sistemine sahipler ve bu çocukların okulda motive olmasını sağlamaktadır. Bu destek sistemine öğretmenleri de dâhil etmek çocukların zihinsel, fiziksel ve ruhsal anlamda daha sağlıklı olmalarını sağlayacaktır. Bu destekle çocuklar eğitimin önemini daha iyi anlayacaklardır.

Gördüğümüz gibi, çok farklı yaş aralıkları mevcut bu nedenle grup ve yaşla birlikte üzerinde durulan konuların da birazcık da olsa değiştiğini görebilirsiniz. Farkında olmak adına, çocukların düşünceleri ve bakış açılarının evrimi hakkında konuşmanın ve Çocuk Üniversiteleri açısından çok önemli olduğunu belirtmek istiyorum. Bizler gerçekten gelecekte bu konuya çocukların düşüncelerini ve zamanla düşüncelerinin nasıl evrim geçirdiğine daha da fazla odaklanmak ve bu düşüncelere hitap etmek zorundayız.

Benim kısmım film için tasarladığımız bu güzel şemayla sona erecektir. Bu şemayla size bugün tam da burada üzerinde konuştuğumuz "Çocuk Üniversitesi" kavramını açıklamaya çalışacağım.

What is a Children's University?

Aslında bu üniversitelerin Üçüncü Misyonunu çok net açıklayan bir şema ki; artık bu çağda üniversitelerden beklediğimiz ders verme, araştırma yapmanın yanında aynı zamanda topluma hizmettir. Çocuk Üniversiteleri çok farklı alanları birleştiren mükemmel bir projedir. Geleneksel üniversiteler hala varlığını sürdürmektedir fakat eğer modern bir vatandaşlıktan bahsetmek istiyorsak Çocuk Üniversiteleri vazgeçilmez olmak durumundadır. Çünkü çocuklarla birlikte üniversitelere merak, esneklik gibi önemli nitelikler katılırken; üniversitelerle birlikte çocukların merak duygusu desteklenir ve onlara eleştirel düşünme niteliği kazandırılır. Ortaya çıkan sonuç ise esnek, eleştirel düşünen; çocuk üniversitelerinde eğitim almış modern vatandaşlardır. Çocuk Üniversiteleri çocukları, üniversiteleri ve bilim adamlarını tamamen üniversitelerin ve toplumların gelişimine katkı sağlamak amacıyla güçlendirmektedir. Peki Çocuk Üniversiteleri Ne değildir; bunu açıklamak üzere Karoline IBER sizlerle olacak. Çünkü benim kısmım burada sona ermektedir.

Karoline Iber
Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanı

ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ NE DEĞİLDİR?

Bize yöneltilen en sık sorulardan biri de “ Çocuk Üniversitesinin bir modeli hakkında lütfen bize daha fazla açıklama yapar mısınız?”dır . Avrupa Birliği Komisyonu için hazırladığımız ilk projemizde, Çocuk Üniversitelerinin en iyi modelini bulmak için elimizden gelenin en iyisini ortaya koymakla beraber tamamen başarısız olduğumuzu belirtmemiz gerekmektedir. Çünkü Çocuk Üniversitelerinin yalnızca tek bir modeli yoktur ve Çocuk Üniversitesi çok yönlü unsurlar içermektedir.

“Çocuk Üniversiteleri benzer gibi görünebilirler fakat içlerinde çok farklı kavramları barındırırlar. Tek bir model Çocuk Üniversitesi yoktur.”

Çocuk Üniversitelerinin uygulamaları öğleden sonra/ hafta sonu dersler, yaz okulları ve programları, bilim kampları, turlar, kampüs ziyaretleri, açık laboratuvarlar, okulları ziyaret etme, bilim fuarları, festivaller, bilim yarışmaları, medya projeler, online öğrenme, ve üniversiteyi çocukları için daha çekici hale getirebilecek daha birçok olası fikir ve yöntemleri içerebilmektedir.

Çünkü bizim de fark ettiğimiz şey Çocuk Üniversitelerinin biraz yanlış anlaşılıyor olmasıdır. Bunlar yanlış kanılar veya yanlış anlamalardır. Bunların arasında, yanlış anlaşılmalardan bir tanesi, birçok ebeveynin belirttiği “Bu benim çocuğuma göre değil, yalnızca üstün zekâlı çocuklara göre ” şeklindeki algısıdır. Biz Çocuk Üniversitelerinin yalnızca üstün yetenekli çocuklar için olduğunu düşünmemekteyiz. Elbette Çocuk Üniversiteleri üstün zekâlı çocuklara göre programlar içerebilir; fakat temeldeki asıl ana fikir birçok kavramın üniversiteler aracılığıyla

halkın çok geniş bir kısmına hitap ettiğiidir.

Çocuk Üniversiteleri okul eğitimine karşı bir kavram olarak zaman zaman yanlış anlaşılmalıdır. Bu nedenle tasarladığımız tüm Çocuk Üniversitelerini okul eğitimine katkıda bulunan ek bir program olarak görmekteyiz. Okul eğitimi ve Çocuk Üniversiteleri arasında bir bağlantı olması gerekmektedir. Fakat Çocuk Üniversiteleri okullar olmadan yaşayamaz; okullar da Çocuk Üniversiteleri tarafından zenginleştirilebilmektedir.

Bunun üniversiteler veya firmalar için kar sağlayan bir gereç olmadığını da düşünmekteyiz. Eğer Çocuk Üniversitesinin ana fikri eleştirel düşünme, açıklık, açık fikirlilik ise, üniversite veya bilim iletişim sisteminin ayırt eden bir program olması gerekmektedir. Çocuk Üniversiteleri, üniversiteler için bir kar sağlama yöntemi değildir.

Yanlış anlaşılmanın bir tanesinin şu olduğunu düşünmekteyiz: Eğer siz bir çocuk olarak Çocuk Üniversitesine girerseniz; ileride araştırmacılık kariyerine sahip olmak zorundasınızdır. Burada yine bir kavram yanılgısı söz konusudur çünkü Çocuk Üniversitesi'nde yer almak muhakkak bir akademik kariyere yönlendirmeyebilir, fakat çocuk veya ebeveynleri bu konu hakkında bir takım önyargılarla üniversitelere yaklaşabilmektedir. Eğer bir çocuk teknolojiye birkaç ufak tefek iş yapıyorsa, şu sonuca varılmalıdır ki, bu çocuk kız ve ya erkek bir mucit olmak istiyordur. Bu tabiki iyidir fakat bizim asıl emin olmak istediğimiz şey, çocukların öğrenmenin ve merakın zenginliğini keşfetmeyi sevmeleridir. Bu sadece yükseköğretimdeki çocuklar için geçerli değil; aynı zamanda dünyadaki her birey için büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, bilim ve üniversite hayatın, öğrenme zenginliğinin ve merakın seçeneği olmalıdır. Fakat yalnızca tek bir seçeneği olmamalıdır.

Dolayısıyla, zaman zaman bu konularda bazı yanlış anlaşılma veya bazı tartışmalar yaşanmaktadır. Ve elbette ki birçok sorular var, emin olmak istediğimiz şey Çocuk Üniversitelerinin etkileri nelerdir? Üyemiz Chris şuanda buradadır. Gerçekleri ve sayıları detaylı bir şekilde anlatması için konuşmayı Chris Gary'e devredeceğim.

Chris Gary

Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanı

ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİNE İLİŞKİN İSTATİSTİKLER

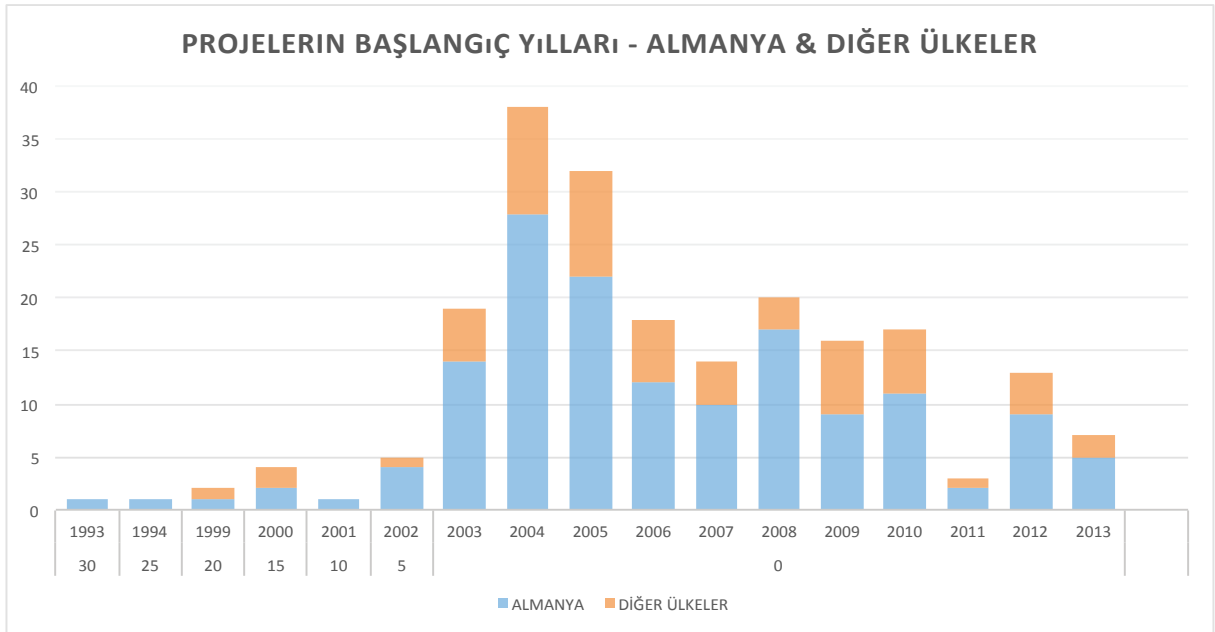
Oldukça zor bir iş olmasına rağmen, bildiğiniz gibi, Çocuk Üniversitesinin ne olduğu hakkında herhangi standart bir model söz konusu değildir. Öyleyse, bir yapının Çocuk Üniversitesi olup olmadığına nasıl karar verilmelidir? Bu bir çocuk üniversitesi mi yoksa değil mi?

Bu aslında, bu kadar gerçekler ve rakamlar ötesindedir.

Bazı anahtar sayıları belirlemeyi denememize rağmen, konuştuğumuz yaklaşımın ne kadar geniş olduğu hakkında daha açık bilgiye varmaya çalışmaktayız. Gerçekler ve yaklaşımlar çok kapsamlıdır. Her yıl Çocuk Üniversitelerine yılda 500.000'den fazla çocuk; 15.000'den fazla araştırmacı ve akademisyen katılmaktadır. EUCU.net kapsamında, Çocuk Üniversiteleri hakkında yeterli bilgiye sahibiz, 2013 ve 2014 yıllarında bir güncelleme yaptık. 40 ülkede yaklaşık 370 karşılaştırılabilir/ benzer proje olduğunu belirledik ve bu aktivitelere her yıl 500.000 çocuğun dâhil olduğunu tespit ettik.

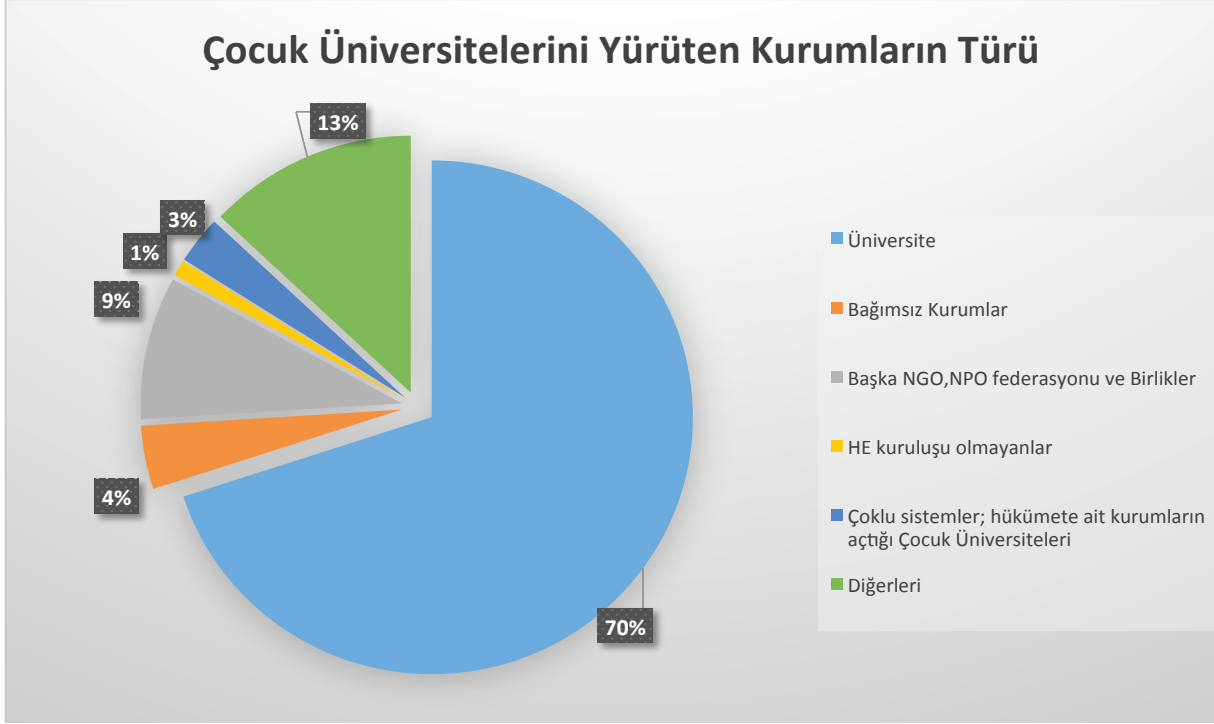
Bizler Çocuk Üniversiteleri ile uğraşan kişiler olarak kendimizi istisnai, öncü, girişimci ve kendini vermeye adanmış bireyler olarak tanımlayabilmekteyiz. Çünkü burada Çocuk Üniversiteleri ile çok kapsamlı bir yaklaşımdan bahsetmekteyiz. Bilim adamları, araştırmacılar, öğretim elemanları olarak bu yapı Çocuk Üniversiteleri her yıl 15.000den daha fazla akademisyeni içine dahil etmektedir ki zaten düşünen bir akıl bu gerçekliği bunun önemini asla yok saymamalıdır. EUCU.NET olarak tüm Dünya'da 370'den fazla partnerimiz ve ilişkide olduğumuz kurum mevcuttur. İngiltere'den; Japonya'ya; Japonya'dan Brezilya'ya kadar çok geniş bir coğrafyada Çocuk Üniversiteleri yer almakta ve bizler de sayının daha da çok artmasına destek vermekteyiz.

EUCU.NET Güncellenmiş Araştırma Sonuçları 2013/2014 Çocuk Üniversitelerinin Kurulmasına İlişkin İstatistikler

Yukarıda gördüğünüz bu grafikte Almanya ve diğer ülkelerde Çocuk Üniversitelerinin artış grafiği bulunmaktadır. Dikkat edilecek noktalardan birisi 1993-1994'lerde başlayan bu sürecin 2004'te Çocuk Üniversiteleri açısından bir zirveye ulaşıldığıdır.

EUCU.NET Güncellenmiş Araştırma Sonuçları 2013/2014

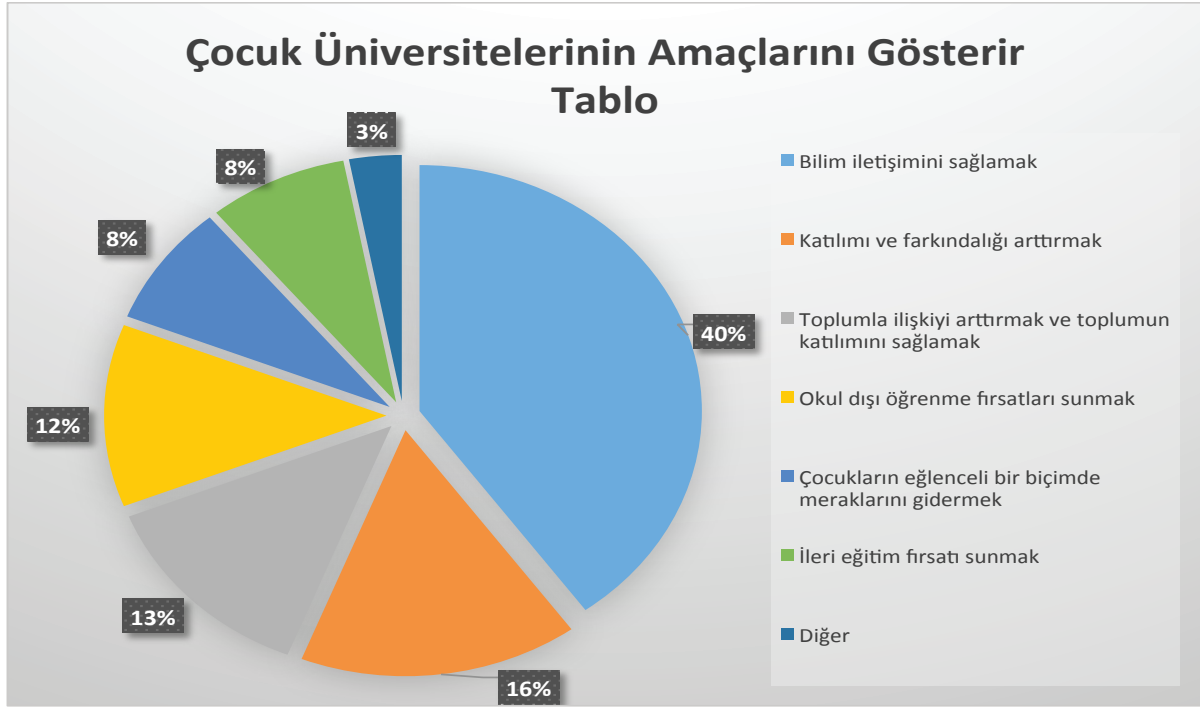

Peki, Çocuk Üniversitelerine öncülük eden, onları yürüten mekanizmalar nerelerdir biraz da bunlara bakmak gerekmektedir. Bu noktada çok önemli bir konuyu vurgulamak istiyorum; Birleşmiş Milletler Bildirgesi'ne göre çocuklarla ilgili bu tür çalışmalar yapmak güzel olduğu için yapılırdır durumda değil aksine bir gereklilik ve zorunluluk olduğu için yapılırdır durumdadır. Çünkü Dünya'ya ve bilime baktığımızda bütünsel bir yapıdan bahsetmekteyiz ve bilim, bilgi üretmek; bu yapıyı devam ettirmek için de olayı bir sistem şeklinde algılamamız gerekmektedir. Burada bizim Çocuk Üniversitelerine yönelik araştırmamız ortaya koymaktadır ki Çocuk Üniversiteleri çoğunlukla üniversiteler tarafından yürütülmekte ve akademik olarak ele alınmaktadır. Bunun dışında bazı kamu kurumları, belediyeler, vakıflar ve bağımsız kurumlar tarafından da Çocuk Üniversiteleri açılmakta ve yürütülmektedir. Fakat çoğunluğun üniversitelere bağlı olarak yürütüldüğü açıktır.

Peki, amaçları tekrar tartışmamız gerekmektedir; Çocuk Üniversitelerinin amaçları nelerdir? En temel amaçlarının "Bilimi iletme, bilim iletişimciliği" olduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanında bilgiyi geliştirmek ve ulaşılabilirliğini sağlamak, bilginin anlaşılabilirliğini sağlamak, bilgi işbirliğini sağlamak ve bilmenin önemli pozisyonunu alabilmektir.

İkincil olaraksa yükseköğretime katılımı daha da arttırmaktır. Çünkü bizim Çocuk Üniversiteleri yoluyla sosyal dâhil etmeyi artırma gibi haklı bir sebebimiz mevcuttur. Çocuk Üniversiteleri katılımı artırma; bireylere farklı imkânlar sunarak; sosyal dâhil etmeyi sağlama gibi doğal birtakım rolleri mevcuttur.

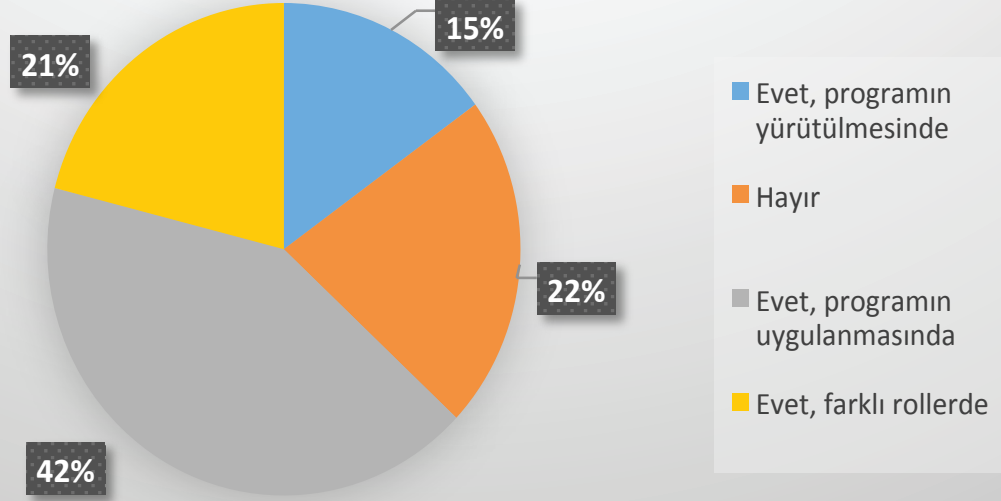
EUCU.NET Güncellenmiş Araştırma Sonuçları 2013/2014

Bu grafiği de Çocuk Üniversitelerine kimlerin katıldığını ve Çocuk Üniversitelerinden kimlerin yararlandığını göstermek adına sizinle paylaşıyor olacağım. Aileler mi, Bilim adamları mı, Üniversiteler mi; bazen çocukların yararlanıp yararlanmadığını bile sormayı unutuyoruz. Çünkü çok fazla Çocuk Üniversitesi girişi mevcut ve bu durumda Çocuk Üniversitelerine göre değişebilmektedir. Öğrencilerini programlara ne derecede dâhil ettiğini sorduğumuz Çocuk Üniversitelerinin beşte biri yani %22'si öğrencileri programın hazırlanma ve yönetim aşamasına hiç dâhil etmediğini belirtmektedir. Fakat diğerleri; tamamen dâhil ettiği üzerinde durmaktadır. %42'si programın uygulanmasında açıklayıcı, konuşmacı belki de öğretici kişi olarak; %15'i ise programın yönetilmesinde öğrencilere yer verebilmektedir. Programın tüm organizasyonunda verilecek herhangi bir pozisyon; ilk gün öğrencilerin gezdirilmesi veya da çanta dağıtımı; deney düzeneklerinin hazırlanması gibi tüm işler bu kapsamda ele alınabilmektedir. %21'lik bir oranda Çocuk Üniversiteleri ise öğrencilere bunların dışında farklı roller verdiklerini belirtmektedirler. Rol verilse de verilmese de her durum aslında Çocuk Üniversitelerinde çocukların kişisel gelişimi için yararlıdır çünkü her iki durumda da çocuklara bu işleri doğru bir biçimde yapan rol modeller sunulmaktadır.

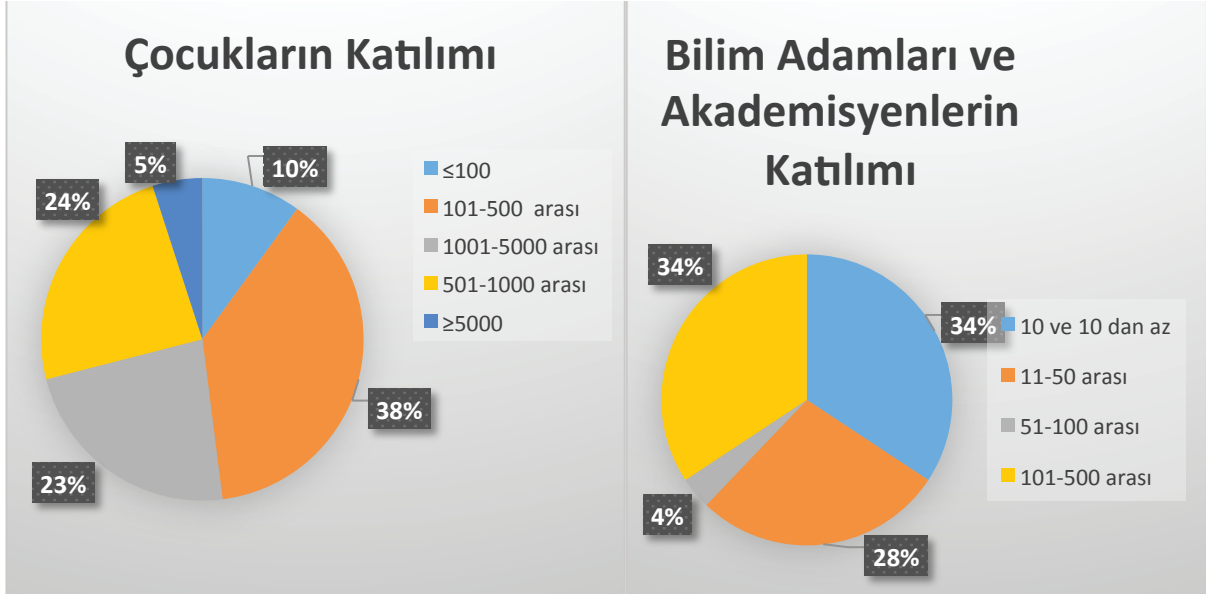
EUCU.NET Güncellenmiş Araştırma Sonuçları 2013/2014

Çocuk Üniversiteleri İşleyişine Öğrencilerin Dahil Edilmesi

Çocuk üniversiteleri nasıl görünmelidir sorusunu rakamlarla cevaplayacak olursak; nasıl bir cevap verebiliriz? Buna ilişkin bir takım görseller ve sayılar paylaşmak istiyorum. Ortalama büyüklükte bir Çocuk Üniversitesi; Çocuk Üniversitelerinin %28'i bir yılda 1000-5000 arasında bir öğrenci sayısına ulaşabilmektedir. Çocuk Üniversitelerinin %60'lık bir kısmı ise yıllık ortalama 1000 öğrenciye ulaşabilmektedir. Bilim adamlarına baktığımızda ise yılda en az 10 bilim adamı çocuklarla yapılan çalışmalara dâhil olmaktadır. Tabii bu durum yapılan çalışmaların niteliğine göre de değişmektedir ki; yaz programlarında çok farklı roller verilebildiği için 100'den fazla bilim adamının yer alması mümkün olmaktadır. Fakat yine de genel duruma baktığımızda Çocuk Üniversitelerinin %48'inde programlara dâhil olan akademisyen sayısı 10 veya altındadır. %8'inden fazla Çocuk Üniversitesinde ise 50'nin üzerinde bilim adamı ise her yıl programlara dâhil edilmektedir.

EUCU.NET Güncellenmiş Araştırma Sonuçları 2013/2014

2013-2014 son verilerine baktığımızda Çocuk Üniversitelerinden yılda toplam 189.155 çocuk ve 5000'de akademisyen yararlanmaktadır. Bu da azımsanacak bir rakam değildir. Şimdi EUCU.Net'den bahsetmek üzere Karoline Iber'i tekrar davet ediyorum.

Karoline Iber

Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği Başkanı

NEDEN BİR İLETİŞİM AĞINA İHTİYACIMIZ VAR?

Bir iletişim ağı olarak sorumuz neden bir iletişim ağına sahip olmalıyız? Şeklinde. 2003 ve 2007/8 arasındaki son birkaç yıl içerisinde büyüyen ve kurmuş olduğumuz bu iletişim ağını kurmadaki talep ne olabilir idi? Daha çok ayrı ayrı kurumlar olarak algılansa da şuan birçok Çocuk Üniversitesi organize bir haldedir ve bir ağa üyedir. Öncesinde maalesef çok fazla işbirliği seçeneği ve bir bilgi değişimi şansımız bulunmamaktaydı. Çocuk Üniversitelerinin kurulduğu ilk yıllarda işbirliği genelde ya hiç yoktu ya da çok az mevcuttu. Uluslararası çalışmalar başladıktan sonra, yeni başlayanların destek için büyük bir talep ilettiği fark edildi. Araştırmacılar ve bizden tavsiye isteyen ailelerden çok sayıda ilginç e-mailler geldi. Geleneksel bütünleşmenin çeşitli seviyeleri olduğunu tespit ettik. Bu esnada birçok Çocuk Üniversitesi hevesli olan ve üniversiteye fikrini sunan tutkulu bir kişi tarafından kurulmuş oldu. Bu kişilerin çoğu gerçekten başarılıydı ve çok çok güçlü insanlardı. Fakat uluslararası bir toplumda saygıya sahip olmak onlar için gerçekten önemliydi. "Tamam, ben tek oyuncu değilim. Bu benim çılgın düşüncem değil. Dünya çapında 200 kişi daha aynı şeyi düşünüyor ve üzerinde çalışıyorsa bu çılgın

bir düşünceden öte insanlar ve toplum üzerinde etkisi olan bir düşünce olmalıdır. Evet, bu çıkış noktası gayet doğrudur fakat bu talebin ve mantığın daha fazla görünür olmasına ve politik ilişkilere zemin hazırlamasına ihtiyacı vardı. Çocuk Üniversitelerini yalnızca eğlenceli bir iş olarak ele almak doğru değildir. Çünkü Çocuk Üniversiteleri bunun çok daha ötesinde anlam ifade etmektedirler. Çocuk Üniversiteleri toplumu dönüştüren en önemli mekanizmaların başında gelmektedir.

Çocuk Üniversitelerinin ilk kurulmaya başladığı yıllarda başka bir talep de etkinin çeşitliliğine ilişkin ve bu durum hala Çocuk Üniversitesi alanının çok büyük eksikliğidir. Bu konuda fazla şey bilindiğini iddia etmek mümkün değildir. Çok fazla deneyime, çok fazla kişisel fikre ve tartışmaya sahibiz fakat hala araştırma bakımından eksikler bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, birtakım çeşitli değerlendirme ve nitelik geliştirme metotları var olmakla beraber; doğru sonuçlar verecek nitelik geliştirme araçları oluşturulmaya çalışılmaktadır.

2008'de tarafımızdan bu Avrupa Bağlantısı olan EUCU.NET kurulmuştur. Kuruluş aşamasında sizin ülkenizden de önemli kurucu üyelere sahip olduğumuzu belirtmek gerekmektedir. 2010'da kar amacı gütmeyen üyeliklerle organizasyon ilerletildi. Şuanda,6'sı Türkiye olmak üzere 27 ülkeden 65 kurumsal üye bulunmaktadır. Ve gördüğümüz kadarıyla 21 tanesi Türkiye'den olmak üzere 40'tan fazla ülkede tespit edilen 370 proje vardır, rakamlar daha da büyümektedir. Hiç kuşku yok ki, bu, projelerin gerçek sayısı değildir, belki şuana kadar sadece birinin proje sayısı 25 veya 30 projedir.

İletişim ağının hedef ve amaçları, toplumsal etkinliklerde öğrencilerin Bilim'e katılımını teşvik etmektir. Amaç, ciddi bir kitleyi ve politika yapıcıları Çocuk Üniversitelerinin önemine ikna etmektir. Bir amaç da nitelik güvencesi, karşılaştırmalı değerlendirmedir. Diğer çok önemli amaç ise bilgi ve fikir alışverişidir.

Bu bölümü sizinle paylaşmaktan çok mutluyuz çünkü bu unsurların bir tanesi bilgi ve düşünce alışverişidir.

Konuşmamı sorularla sonlandırmadan önce bir söz olarak, tartışmaya birkaç farklı boyut getirmek istemekteyim. Çocuk üniversiteleri ile alakalı asıl soruların ülkemizde aynı tartışmalara yol açtığını bilmekteyiz. Bu çok önemli sorulardan bir tanesi üniversitelerin toplum üzerindeki etkisinin gerçek olup olmadığıdır. Bu etki gerçekten gerçek midir? Üniversitelerin toplum üzerindeki etkisinden şimdiye kadar çok bahsettik fakat hala bu konu üzerinde araştırma gerekmektedir. Aynı şekilde karar verici mekanizma olan politika ve üniversite arasındaki ilişki ne düzeydedir? Üniversitedeki karar ve durumların politika seviyesine geçebilmesi mümkün olmakta mıdır? Çocuk üniversitesi hareketi kapsamında çocuklar gerçekten değişiklik yapan olarak mı kabul edilmektedir? Bilginin işbirliğinin başarılı modelleri Çocuk Üniversitesi hareketi kapsamında nasıl teşvik edilebilir? Değerlendirme ve yayınlamanın artması çok önemli bir

husus mudur? Etki analizini nasıl teşvik edebiliriz? Etki analizini bir arada nasıl düşünebiliriz? Bu alanda ciddi bir akademik araştırma ortamı nasıl kurabiliriz?

Kalite güvencesi de aynı şekilde çok önemli bir konudur. Akreditasyona ihtiyaç var mıdır? Standartlara ihtiyaç var mıdır? Standardizasyonun avantajları ve dezavantajları nelerdir? Okul müfredatı oluşturmayı deneyebilir miyiz? Bu önemli bir konu mudur? Bunun için bir ihtiyaç var mıdır?

Daha önce de söylediğimiz gibi üniversite öğrencilerinin katılımı ile bu konuyu tartıştık.

Avrupa modelinde hiç akreditasyon modeli var mı? Örneğin öğrencilerin Erasmus değişim programlarına katılma şansları var mı? Çocuk Üniversitesinde gönüllü bir öğrencinin ECTS onayı var mı?

Çocuk Üniversiteleri için çok yaşlı olanlar için tamamlayıcı tekliflere ihtiyacımız var mı? Okul öncesi öğrencileri için bir programa ihtiyacımız var mı? Çocuklar ve aileler üzerinde uzun süreli etkiye sahip miyiz? Uzun süreli etki nedir? Bunlarla alakalı bir araştırma maalesef bulunmamaktadır. Bunlar hakkında bir araştırma bilmemekteyiz.

Yüksek eğitim sistemine gerçekten açılabilir miyiz? Eğer bu amaçsa, bu amaca ulaşır mıyız? Bunun hakkında konuşabiliriz ve bunun hakkında lütfen daha fazla soru sorun, fakat biz bu amaca gerçekten ulaşabilir miyiz? Bu, sosyal içerme konusudur. Sosyal içermenin basamaklarını başarabildik mi? Sosyal içerme geleneksel olmayan sıra dışı gruplar için gerçek yararı mı oluşturmaktadır? Programlarımız yeterince çekici olmalı mıdır ki tüm grupları Çocuk Üniversiteleri çalışmalarına dâhil edebilelim? Azınlık grupları hangi sıklıkla bu programlardan yararlandırılabilir tüm bu konular üzerinde düşünerek yanıt aramamız gereken konulardır.

III. TÜRKİYE'DEKİ ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ YETKİLİLERİNİN KONUŞMALARI

BİR TOPLUMSAL DÖNÜŞÜM UYGULAMASI OLARAK ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ

Doktorant Duygu Yeniay Üsküplü

İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

Değerli konuklar, Ben Duygu Yeniay Üsküplü. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde Çocuk Üniversitelerinin ortaya çıkmasını gerektiren sosyolojik temelleri ve Çocuk Üniversitelerinin toplumsal işlevini konu Alan doktora tezimi hazırlamaktayım. Alanın uygulayıcıları olarak sizlere çalışmam hakkında bir takım bilgileri paylaşmak istiyorum.

21. Yüzyıl Toplumsal İhtiyaçları

Günümüz eğitim tartışmalarının temelinde, alışlagelmiş eğitim sisteminin, geleceğin yaşam koşullarına uygun insanı ve toplum yapısını oluşturamayacağı fikri yer almaktadır.

Ekonomik çıkarların küresel ve kü-yerel politikalar çerçevesinde şekillendiği 21. Yüzyılda, bireyin toplum içindeki yeri ve rolünün değiştiği düşünülmektedir. “21.yy Vatandaşlığı” kavramı ileri sürülmüş; 21 yy. Vatandaşının ihtiyaç duyacağı beceriler tespit edilmiştir.

Demokrasinin sürdürülebilirliği, ekonomik rekabetin güçlendirilmesi ve yerel-ulusal-global zorlukların aşılması 21.yy vatandaşlığı vizyonunun hayata geçirilmesini gerektirmektedir. Eğitim ve istihdam politikaları kapsamında nitelikli iş gücünün yaratılmaması, büyüme ve kalkınmayı engelleyeceği gibi, yeni ihtiyaçlara göre iyi eğitilememiş ve işsiz kalmış nüfusun tehdit oluşturmasına neden olacaktır.

Eğitimin İşlevi

21. yy'da eğitimin merkezinde ‘bilmek’ değil; ‘yapmak, yaratmak’ eylemi yer almaktadır. Geleneksel eğitim anlayışı 21.yy toplumunun gereksinimlerini karşılayamamaktadır. Geleneksel eğitim anlayışı, mesleklerin tanımlanmış gereksinimlerine yönelik bilgiyi toplumun tamamına aktarıp, bireyleri uygun oldukları mesleklere göre sınıflandırma işlevi görmektedir. Sınıflandırma için gereken ölçme-değerlendirme bir ortalama yaratmakta, ortalamaya göre verilen eğitimden ortalamanın altında ve üstünde konumlananlar verim alamamaktadır. Bireyin duyuları, düşünme süreçleri ve potansiyeli önceden belirlenmiş, katı kuralları olan çevresel etkenler tarafından tanımlanmakta, biçimlendirilmekte ve kalıba sokulmaktadır. Dijital dönüşümün yaşandığı ve ekonomik rekabette güç sağlayan üretim gereksinimlerinin farklılaştığı 21.yy'da, eğitimin amacı, bilgi aktarmak yerine bireyin yaşam deneyimleri yoluyla edindiği bilgileri doğuştan sahip olduğu merak ve sorgulama yeteneği doğrultusunda bir araya getirip fark yaratan bir üretime dönüştürmesine yardım etmektir. Bireylere yönelik olarak örgün ve yaygın eğitimde tek tip uygulamalar yerine bilgi ve deneyim paylaşımını esas alan, bireyin ilgi, yetenek ve

potansiyeline göre farklılaştırılmış, bireyselleştirilmiş, zenginleştirilmiş modeller önerilmektedir. Bu bağlamda 21.yy becerilerini geliştirme hedefi ile eğitimin içeriği, eğitim ortamı, eğitim uygulamaları gözden geçirilmeye başlanmıştır. Diğer sektörlerde olduğu gibi eğitim alanında da inovasyon stratejileri belirlenmiştir. Ortaya çıkan alternatif eğitim uygulamalarının önde gelenlerinden birisi de Çocuk Üniversitesi projesidir.

Dünyada Çocuk Üniversiteleri

Üniversite kampüslerinde oluşturulan Çocuk Üniversiteleri için tek bir model olmasa da, hepsinin ortak amacı çocukları bilimle erken yaşlarda tanıştırmak, potansiyellerini en üst düzeyde ortaya koyabilecekleri alanları belirlemelerinde onlara yardımcı olmaktır. Çocuk Üniversiteleri, çocukların doğal merakı ve yaratıcılığı geleneksel eğitim anlayışı tarafından köreltilip onları bir kalıba sokmadan, çocukların içsel potansiyelini keşfedip geliştirebileceği, ilgi alanlarını bilimsel araştırmalar ile buluşturabileceği özgür, bireyselleştirilmiş bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Bireylere erken yaşta kendilerini gerçekleştirme olanağı sağlamasının yanında, Çocuk Üniversiteleri sürdürülebilir ekonomik ilerlemenin temeli olan nitelikli işgücünün 21.yy toplumsal gereksinimleri doğrultusunda oluşturulmasına zemin hazırlayan alternatif eğitim uygulamalarından birisidir. Tüm dünyada ekonomik tıkanmaların yaşandığı bugünlerde, çözüm, bireylere erken yaşta 21. Yüzyıl becerilerini kazandırıp, onları hem doğrudan piyasaya hem de araştırma kurumlarına yönlendirmek olarak görülmektedir. 21. yy becerileri eleştirel düşünme, yaratıcılık, inovatif bakış açısı, iletişim becerileri, işbirliği, medya okur-yazarlığı, esneklik ve uyum, girişimcilik ve özyönelim, üretkenlik, liderliktir. Geleneksel eğitim uygulamalarının yetersiz kaldığı ve eğitim sistemlerindeki reformların uygulamaya dönüşemediği koşullarda; bu ihtiyacı karşılamak üzere Çocuk Üniversiteleri kurulmaya başlanmıştır. Bu bağlamda Çocuk Üniversiteleri, eğitim kurumları, bireyler, araştırma kurumları, politika belirleyenler ve iş dünyasından oluşan geniş bir yelpazenin tartışmaya dahil olduğu bir düzlem haline gelmiştir. Hem dünyadaki hem de Türkiye'deki çalışmalar incelendiğinde Çocuk Üniversitelerinin inovasyon hareketlerinin 21. Yüzyıl becerilerini geliştirebilmek amacını taşıyan eğitim alanındaki uygulamalarından biri olduğu kolaylıkla anlaşılmaktadır.

Türkiye'de Çocuk Üniversiteleri

Türkiye'de ilki 2009'da olmak üzere, bugüne kadar 34 çocuk üniversitesi kurulmuştur. Bunların 20'si devlet üniversitelerine, 5'i vakıf üniversitelerine ve 9'u kolej, anaokulu, belediye gibi diğer kurumlara bağlı olarak ve bir kısmı da bağımsız faaliyet yürütmektedir. Bu 34 Çocuk Üniversitesinin 5'i EUCU.NET üyesidir. CU Trust'ın 2015 planları içerisinde Türkiye'deki Çocuk Üniversiteleri ile bağ kurmak da yer almaktadır. Her bir Çocuk Üniversitesi amaçlarını, hedef kitesini, etkinliklerini kendisi planlamakta; diğer kurumlarla işbirliğini sınırlı olanakları dahilinde yakın çevresinden kişisel bağlantılarla gerçekleştirmektedir.

Türkiye Çocuk Üniversiteleri'nin Önemi

Alternatif eğitim uygulamaları arasında inovasyon odaklılığı ile öne çıkan çocuk üniversitelerinin sayısı, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de hızla artmaktadır. Bazı çocuk üniversitelerinin EUCU.NET ve CU Trust ile bağları oluşmakta veya gelişmektedir. Giderek artan bu uluslararası işbirliği Türkiye'deki Çocuk Üniversitelerinin çağa uygun yeniliklerden haberdar olması ve kendi uygulamalarını dünya çapında duyurma şansı yakalaması bakımından önemlidir. Ancak Türkiye'deki Çocuk Üniversitelerinin Türkiye'nin özgün koşullarında toplumsal ilerlemeye katkı sağlayıp sağlamadığı; 21.yy'ın değişen toplumsal gereksinimlerine uyum sağlayabilecek bireyler yetiştirme vizyonuna sahip olup olmadığı; ekonomik rekabet gücünün artırılması ve istihdam politikalarına uygun eğitim planlamalarında seçenek olup olmadığı üzerine tartışmalara yön verecek bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır.

Çocuk Üniversiteleri 21.yy'ın değişen koşullarında sürdürülebilir ekonomik ilerleme için gereken nitelikli işgücünü yaratmaya yardım edecek alternatif eğitim uygulamalarından birisi olarak görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye'de Çocuk Üniversitelerinin deneyimlerini analiz edecek bilimsel çalışmaların önemi büyüktür. Çocuk Üniversiteleri arasında deneyim, materyal, ders programı, uygulama örnekleri bakımından benzerlik ve farklılıklarının tespit edilmesi; Sektörel verilerin Çocuk Üniversitelerinin planlamalarındaki yerinin belirlenmesi; Çocuk Üniversitelerinin diğer eğitim kurumları, Ar-Ge Birimleri, iş dünyası, sektör temsilcileri, politika yapıcılar, STK ile bağlarının tespit edilmesi; Çocuk Üniversiteleri uygulamaları yoluyla öğrenci, veli ve akademik personelin bireysel olarak kendilerini gerçekleştirme olanağı bulup bulamadığının tespit edilmesi; Çocuk Üniversitelerinin 21.yy toplumsal gereksinimleri konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olup olmadığının belirlenmesi alana ilişkin önemli bir boşluğu dolduracaktır. Çocuk Üniversiteleri üzerine dünyada çok az sayıda akademik çalışma yapılmışken, Türkiye'de bu konuda bir araştırma bulunmamaktadır. Dünyadaki Çocuk Üniversitesi uygulamalarını gözden geçirmek ve Türkiye'deki Çocuk Üniversitelerini ekonomik, bilimsel, bireysel ve toplumsal fayda bakımından incelemek, Türkiye'nin dünyada yaşanan toplumsal değişimin neresinde olduğunu tespit edebilmek açısından anlamlı ve gereklidir. Bu çalışmada, Türkiye'deki Çocuk Üniversiteleri uygulamalarının Children's Universities (CU) Trust ve EUCU.NET ağlarına üye Çocuk Üniversiteleri ile karşılaştırması yapılacaktır; Türkiye'nin özgün koşullarında Çocuk Üniversitelerinin toplumsallaşmanın neresinde durduğu tartışılacaktır; Türkiye'deki Çocuk Üniversiteleri idari ve akademik personelinin Çocuk Üniversitesi Uygulamalarının işlevi hakkındaki algısı tespit edilecektir.

Bu araştırmayı alanın uygulayıcıları ile buluşturma şansını tanıyan İstanbul Aydın Üniversitesi'ne ve sayın Aysın Kaplan Sayı'ya teşekkürlerimi sunuyorum. Sözü kendisine bırakıyorum.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Yrd. Doç.Dr. Ayşin KAPLAN SAYI

İAÜ Çocuk Üniversitesi Müdürü

Gelen sorulardan aslında biraz da şu daha iyi anlaşılmiş bulunmaktadır. Bu işlerle uğraşan bilim insanları olarak Çocuk Üniversitelerinin amaç ve işlevleri bizler için oldukça net iken; katılımcılar adına Çocuk Üniversitelerinin misyonunu biraz daha netleştirmemiz gerektiği açıktır. Öncelikle Çocuk Üniversiteleri dediğimiz mekanizmalardan beklenen formal bir eğitimden ziyade; özellikle dezavantajlı baz alan ve toplumun her kesimiyle bilimi buluşturmaya çalışan bir yapı kurgulamasıdır. Özellikle Avrupa'da Çocuk Üniversiteleri toplumun her kesiminden çocukları kucaklayan; dezavantajlı gruplara hizmet götüren ve onların topluma entegrasyonunu sağlayan bir nevi sivil toplum kuruluşu olarak işlevini sürdüren bir mekanizma olarak işlev göstermektedir. Türkiye'de her üniversitede yapılanmalar farklı olarak yer alsa da; Türkiye'de Çocuk Üniversiteleri uygulamaları hem ücretsiz hem de ücretli aktiviteler; her ikisi de sunularak yürütülmektedir. Fakat burada özellikle şunu belirtmek gerekir ki; Çocuk Üniversiteleri ne çocukların okul başarısını arttırmayı hedefleyen akademik bir merkezdir; ne de çocukların hobilerini destekleyecek bir kurstur. Tamamıyla yapısını çocukların bilim ve sanatı sevmesi, yükseköğretime özenmesi ve düşünme becerilerini geliştirmeleri üzerine kurgulayan Çocuk Üniversitelerinin sayısı ülkemizde de giderek artmaktadır.

Genele baktığımızda ise Türkiye'de çocuk olmak Avrupa ülkelerinden oldukça farklıdır. Çünkü ülkemizdeki yoksulların %40'ı çocuktur ve birçoğu iyi eğitim imkanlarından yoksundur. Birçoğu çalıştırılmakta ve birçoğu da yoksul bir şekilde hayatına ve eğitim öğretime devam etmek durumundalardır.

İAÜ Çocuk Üniversitesi olaraksa bizim amacımız; EUCU.NET ile paralel olarak onların bu dezavantajını en aza indirebilmekle birlikte aşağıdaki gibidir;

- Sınırları kaldırarak tüm öğrencilerin üniversiteye ulaşmalarını sağlamak ve erken yaşta onları yükseköğretime özendirme
- Baskı olmadan öğrencilere saygılı bir atmosfer sunmak ve performans göstermelerini sağlamak
- Öğrencilerin yeni çalışma alanlarını ve güncel bilgileri keşfederek, düşünme becerilerinin gelişmesini sağlamak ve sorun çözen, üretken bireyler olarak hem topluma hem de kendi yaşantılarına yön vermelerine rehberlik etmektir.

Faaliyet Alanlarımız ise;

- Çalışma konuları ile ilgili araştırma yapmak, bunları Türkçe ve yabancı dillerde yayımlayarak ulusal ve uluslararası kamuoyunun bilgisine sunmak
- Ulusal ve uluslar arası nitelikte konferans, kongre, sempozyum, kolokyum, seminer, panel ve benzeri faaliyetleri gerçekleştirmek
- Merkezin ilgi alanına giren konularda sertifika, kurs ve benzeri programlar düzenlemek
- Merkez bünyesinde oluşturulacak birimler aracılığıyla projeler yapmak
- Üniversitenin akademik birimlerinin de katkısıyla Merkezin ilgi alanına giren konularda ortak çalışmalar yürütmek
- İstekleri halinde kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına danışmanlık hizmeti vermek
- Ulusal ve uluslararası düzeyde, diğer üniversiteler ile kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları ile işbirliği yapmak
- Amacı ile ilgili olan diğer her türlü faaliyette bulunmaktır.

İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi olarak şu ortamda oldukça dezavantajlı olduğunu düşündüğümüz “Üstün Zekâlı ve Yetenekli” çocuklara yönelik çalışmalar önceliğimizi oluşturmaktadır. Bu kapsamda “Zenginleştirme Uygulamaları” yürütmekte olup; bunun programlı bir şekilde götürülmesi adına uyguladığımız bir program mevcuttur. Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde uygulanan eğitim programı yurt dışında ve Amerika’da uygulanan çok farklı uygulamalar ve modellerin incelenmesi sonucunda ortaya çıkmış bir program olup; dört basamaklı bir şekilde ilerlemektedir. Programda ilk basamağı öğrencilerin dönemde altı atölye olmak üzere en az sekiz atölyeye tabi tutulmaları oluşturmaktadır. Bu genel bir zenginleştirme eğitimini içeren kısımdır. İkinci basamakta ise öğrencilerin kendilerine özgü ihtiyaçları belirginleşmekte ve ihtiyaçlarına yönelik eğitimler verilmektedir. Bu basamak; iletişim, çalışma becerileri-sorumluluğu gibi daha psikolojik ve teknik bir eğitimi içermektedir. Bu basamağın süresi çocuğun ihtiyacına göre belirlenmekle birlikte iki öğretim dönemi sürebilmektedir.

Üçüncü basamakta öğrenciler; birinci basamaktaki genel zenginleştirme eğitimi sonucunda doldurulan gözlem raporlarına göre, atölyelerdeki ilgisi ve başarısı doğrultusunda aday gösterilmekte ve aday gösterilen öğrencilerin ilgi ve yetenek alanında derinlemesine bir çalışma yapılmaktadır.

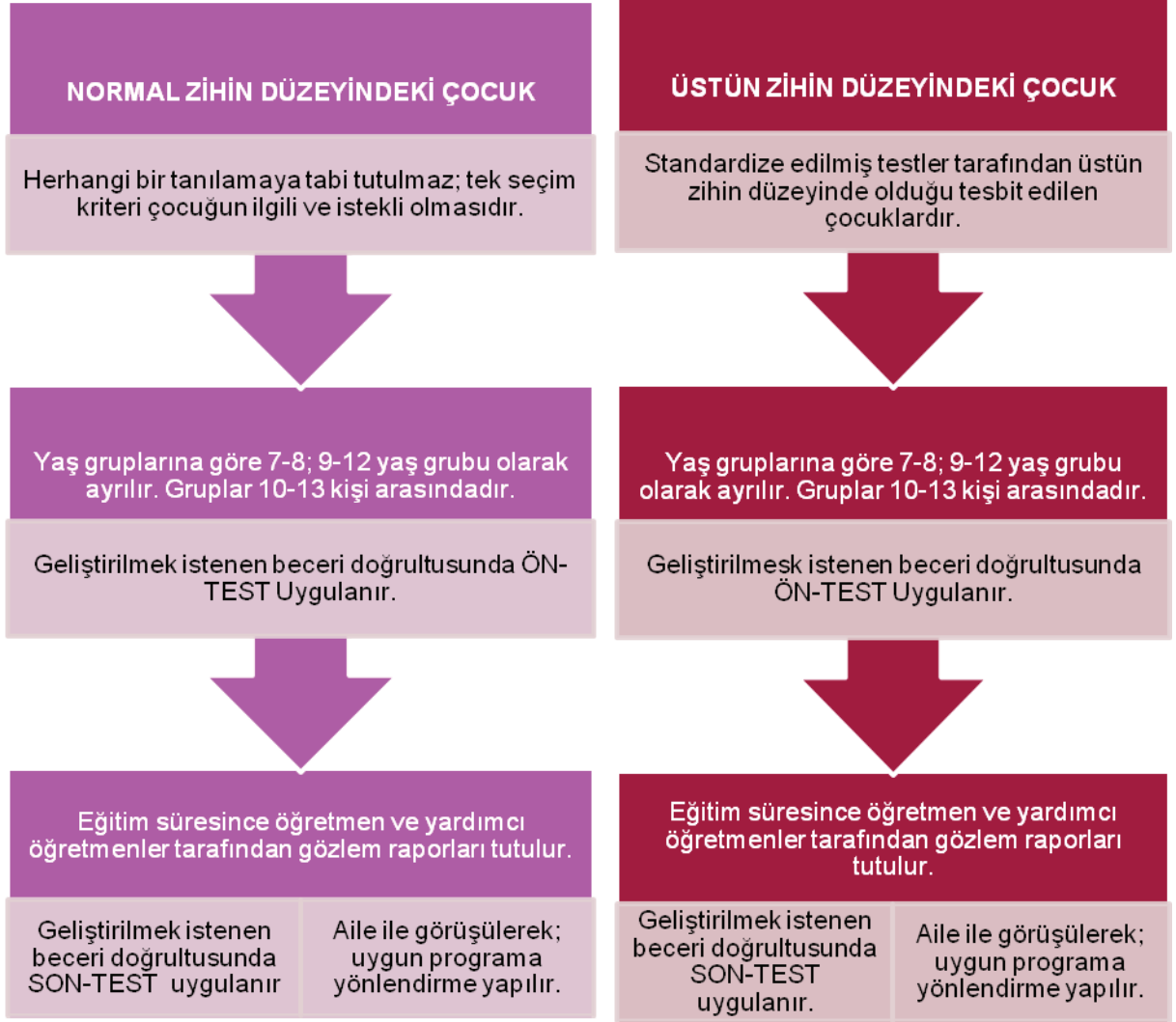
Bu çalışmalar derinlemesine kursları içermekte olup bir eğitim-öğretim dönemini içermektedir. Bu basamağın amacı öğrenciyi ilgili olduğu alandaki bir konuyla ilgili olarak derinlemesine bilgi edinmeye ve araştırma becerilerini geliştirmeye yönlendirmektir. İlk üç hafta o alana ilişkin temel beş konuyla ilgili öğretime tabi tutulan öğrenci sonraki süreçte, bu konulardan çalışmak istediği bir konuyu seçerek; kendine atanan mentor eşliğinde ve merkez tarafından hazırlanan “Bilimsel Araştırma Becerileri” kılavuzuna dayanarak, ilgili olduğu alanda

bir bildiri hazırlamaktadır. Bu esnada atölye öğretmeni ile de üç haftada bir kez araştırmasına ilişkin danışmanlık almaktadır.

Dördüncü basamakta ise üçüncü basamağı geçen öğrencilerden olan öğrenciden derinlemesine bilgi edindikleri o konuya ilişkin bireysel bir proje çalışması hazırlaması istenmekte ve öğrenci bu konuda mentor desteği ve danışman öğretmen ile proje boyunca desteklenmektedir. Bu basamakta bir eğitim dönemi sürmekte olup, öğrenciye süreç ve sonuçla ilgili sürekli bir bildirimde bulunmaktadır. Üçüncü ve dördüncü basamakta yapılan çalışmalar, tamamen merkez ve üniversite desteğiyle yürütülmektedir.

İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi olarak işleyişimizi ele alırsak; bu durum aşağıdaki grafikte de gösterilmektedir.

Normal zihin düzeyindeki çocuklar herhangi bir tanılamaya tabi tutulmadan doğrudan programa katılabilmektedir. Eğitim süresince yaş gruplarına ayrılarak buna göre dersler seçmektedirler. Her atölye öncesinde kendilerine öntestler uygulanmaktadır çünkü her atölyede amaçlanan sadece içerik bilgisi vermek değil; aynı zamanda belli bir takım becerileri de geliştirmektir. O becerilere ilişkin olarak öntestleri uygulandıktan sonra çocuklar eğitim sürecine tabi tutulmaktadır. Eğitim sürecinde ise mentor olarak atadığımız lisans öğrencileri çocuklara ilişkin gözlem raporları tutmaktadırlar. Eğitim sonunda son test uygulandıktan sonra ise öğrencilerin son test raporları sonuçları ve gözlem raporları sonuçları ailelere sunulur ve sonuçların ve nedenlerin üzerinde tartışılmaktadır.

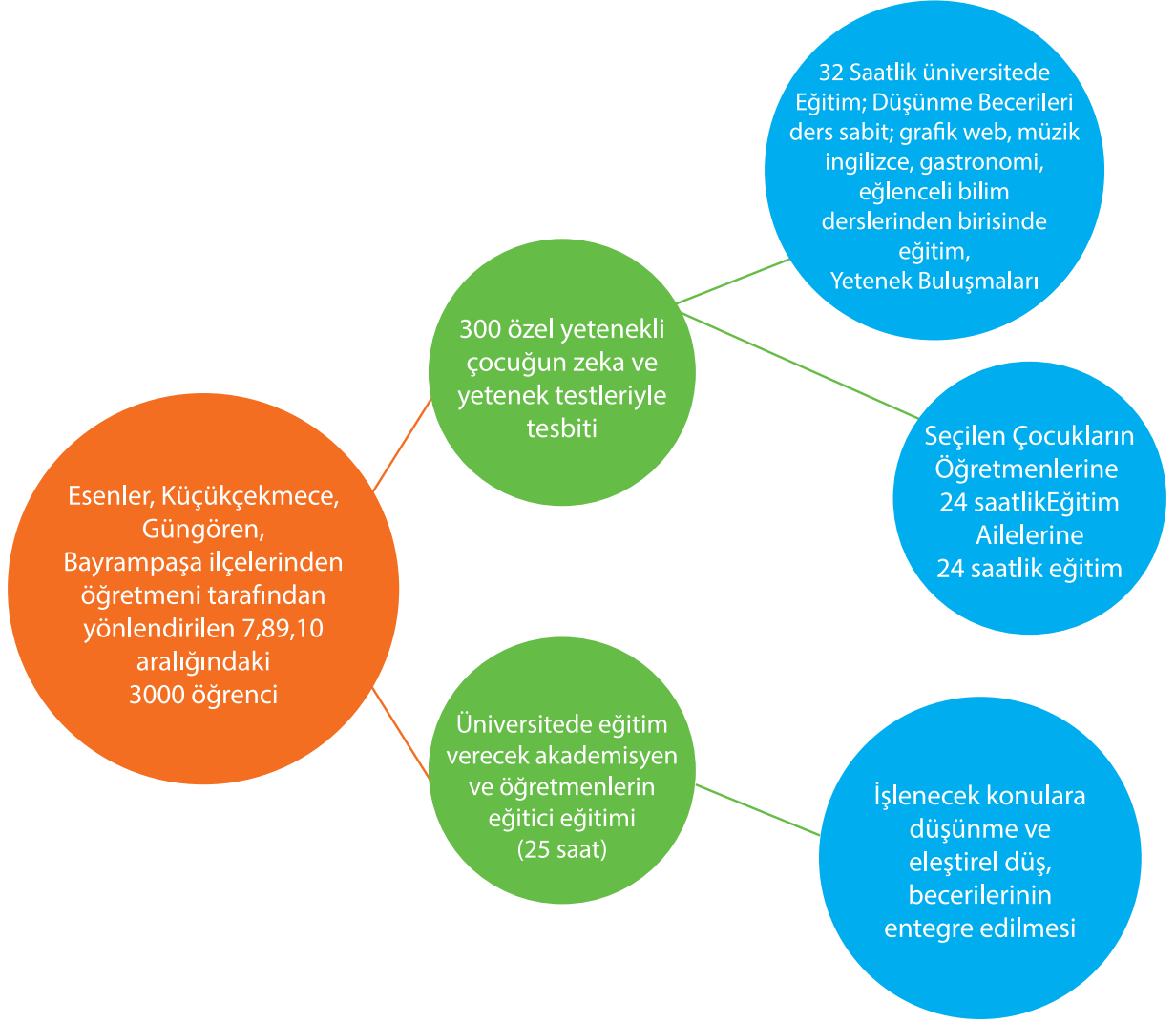
Üstün zihin düzeyindeki çocuklarda ise programa katılımdaki tek farklılık onların tanılanmış olarak Çocuk Üniversitesine katılabilmeleri koşuludur. Bu tanılamalar özel kurumlarda veya Ramlarda yaptırılabilirle birlikte; üstün zekalı çocuklar için programlar sürekli olarak yaz ve

kış okulları şeklinde devam ettirilmektedir. Üstün zekalı çocuklara ilişkin programlarımızda genel olarak 6-9 yaş grubunda onları daha çok farklı atölyelere tabi tutma yer alırken 9-12 yaş grubunda biraz daha ilgiler belirginleştiği için ilgi alanında derinlemesine çalışmalarla ilerlenmektedir. Bu da yapılırken sürekli her iki çocuğu takip eden bir mentor atanmakta ve bu mentorler atölyeler süresince çocuklara rahberlik etmektedir. Programlarımız zaman zaman proje destekleriyle ve zaman zaman üniversite desteğiyle yürütülmektedir. Çocuklarımıza sunduğumuz atölyelerimiz aşağıdaki gibidir;

- Akıl ve Zekâ Oyunları
- Elektrik-elektronik Atölyesi
- Eğlenceli Bilim Atölyesi
- Grafik Web Tasarım
- Kodlama ve Animasyon
- Fotoğrafçılık
- İngilizce
- Rekreatif Spor
- Genetik-Doğa Bilimleri
- Astronomi
- Sinema-TV.
- Yaratıcı Sorun Çözme
- Arkeoloji
- Oyunlarla Matematik
- Ritim ve Müzik
- GEMS
- Drama
- Satranç
- Heykel ve Yaratıcı Sanatlar
- Dijital Matematik
- Sanat Odaklı Farkındalık
- Robotik
- Yoga
- Eleştirel Düşünme
- Yaratıcı Düşünme
- Temel Sanat Eğitimi

İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi olarak hedefimiz bir "Science Communicator" "Bilim İletişimcisi" olarak; hem okullarla hem toplumla birebir iletişim halinde olmaktır. Bu da projelerle yapıldığında belli bir düzen içinde yürütebilmekte ve projeler hem toplum hem de okullar açısından daha çok kabul görmektedir. Şu ana kadar yürüttüğümüz ve destek verdiğimiz projeler aşağıdaki gibidir;

1-ÖZEL YETENEKLİ ÇOCUKLAR İÇİN ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ DESTEK EĞİTİMİ PROJESİ

Bu projenin Bilimsel Danışmanlığı Eğitim Fakültesi Dekan Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR; Proje Teknik Koordinatörlüğü Çocuk Üniversitesi Müdürü Yrd. Doç. Dr. Ayşin KAPLAN SAYI tarafından İl Millî Eğitim Müdürlüğü ortaklığında yürütülmektedir. İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen bu projede hedef grup iki kez dezavantajlı konumda olan sosyo-ekonomik düzeyi düşük aynı zamanda özel yetenekli olduğu tanılanmış çocuklar olmakla beraber; İstanbul Kalkınma ajansından 430.000 TL'lik bir proje desteği alınmıştır.

Buna göre Eğitim Fakültesi ve Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi özel yetenekli çocukların psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimlerini sağlayacak ve onların ihtiyaçlarına uygun bir şekilde farklı derslerde, düşünme becerilerinin entegre edildiği müfredat modeli geliştirmiştir.

Proje Esenler, Bayrampaşa, Güngören ve Küçükçekmece ilçelerinde 2, 3, 4 ve 5. Sınıf düzeyinde 3000 çocuğun taranmasını ve 300 özel yetenekli olarak tesbit edilen öğrencinin zenginleştirme eğitimini almasını amaçlamıştır. 8 Hafta boyunca Düşünme Becerileri, Eğlenceli Fen, Astronomi, İngilizce, Grafik – Web Tasarımı ve Müzik derslerinden oluşan zenginleştirme eğitimine tabi tutulan öğrenciler aynı zamanda “Yetenek Buluşmaları” ile Girişimcilik, Liderlik, Kişisel Gelişim alanlarında uzman bireylerle de söyleşilerde bulunmuşlardır. Bunun yanında projeye seçilen öğrencilerin öğretmenlerinin ve ailelerin eğitimi de projenin diğer ayaklarını oluşturmaktadır. Eğitimi alan öğrencilerin eğitimlerine okullarında da devam edebilmeleri için öğretmenlerine yüz yüze eğitimler verilmiş, bu eğitimlerde öğretmenler Üst Düzey Düşünme Becerileri Entegresi, Bloom Taksonomisi ve Bireysel Eğitim Programı-Bireysel Öğretim Programı hazırlama konusunda uygulamalı eğitim almışlardır. Aileler ise özel yetenekli çocukların özellikleri, ebeveyn tutumları, özel yetenekli çocuklarda disiplin ve sınırlar, etkili iletişim, mükemmeliyetçilik ve asenkrenizasyon konularında eğitime tabi tutulmuşlardır.

Ülkemizde şu ana kadar özel yetenekli çocuklara ilişkin çalışmalara baktığımızda bu çalışmalar genellikle “yatay zenginleştirme” müfredatı farklı konuların veya okul programına farklı derslerin eklenmesi şeklinde ilerlemektedir. Oysaki özel yetenekli çocukların düşünme kapasitelerini arttıracak, zihinsel işlemler yapmasını sağlayacak, yaratıcılıklarını destekleyecek müfredat bazında, düşünme becerilerinin entegrasyonu ile yapılacak olan bir “dikey zenginleştirmeye” ihtiyaçları vardır. Bu projeye farklı derslerde dikey zenginleştirmenin nasıl yapıldığına ilişkin kamuoyuna fikir verilmiş olacak ve örnek sunulacaktır. Ayrıca yapılacak çalışma akademik olarak ölçümleri yapılarak, ön-test son-test sonuçlarıyla çocuklarda hangi alanlarda ilerlemelerin olduğu veya olmadığını da kamuoyu ile paylaşacak olması açısından önemlidir.

Özel yetenekli çocuklara bilişsel destek sunmanın yanında çalışmaların Üniversite çatısı altında yapılması, sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı olan öğrencilerin üniversiteye ilişkin daha olumlu bir tutum takınmasını, üniversite kavramını kafalarında net bir şekilde somutlaştırmasını sağlayacaktır. Üniversite kampüsünde, üniversite laboratuvarlarında birebir üniversite akademisyenleri ile çalışma imkanı bulan özel yetenekli öğrenciler yüksek öğretime karşı olumlu tavır geliştirmenin yanında bilgiye güvenilir ve akademik ellerden de ulaşabilmiş olacaklardır.

Bir diğer projemiz ise; EUCU.NET’e de destek veren SIS CATALYST projesini yürüten Liverpool Üniversitesi ile yürüttüğümüz “What We Recommend-Biz Ne Öneriyoruz” isimli atölye çalışmalarıdır.

2-İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ –LİVERPOOL ÜNİVERSİTESİ “BİZ NE ÖNERİYORUZ” ATÖLYELERİ

Liverpool Üniversitesi International Centre for Excellence in Educational Opportunities ile Bir Avrupa Birliği Projesi olan SIS CATALYST kapsamında, İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi işbirliğine imza atılmıştır. Bu işbirliğinin amacı tüm Dünya’da çocuklarımızın kendilerini ilgilendiren konulara yönelik görüş ve önerilerini alarak, onların da söz haklarını kullanmalarına yardımcı olmaktır. SIS catalyst toplumda bilim aktivitelerinin çocuklar için uygulanabilir, kolay ulaşılabilir ve yaygın olmasını amaçlayan, bunu yapmak için de politik süreçlerin ülkeler arası mobilizasyonunu amaçlayan bir oluşumdur. Oluşumun hedef kitlesini liseye kadar olan kısım oluşturmakla birlikte, oluşum sosyal açıdan tüm çocukların topluma entegrasyonu ve yükseköğretime özendirilmesi konusunda çalışmalar yürütmektedir.

SIS Catalyst üç tema üzerinden ilerlemektedir:

- Çocukları dinlemek
- Çocukların önemli role sahip politika yapımcılarla olan diyaloglarının önemini fark etmek
- Bu diyalogları destekleyerek, çocukların sesinin medya ve politika yapımcılara ulaştırılmasını sağlamak.

eucunet
European Children’s Universities Network

SIS CATALYST

Bu sebeple İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesinde 12-15 yaş grubu öğrencileri ile “What we Recommend” (“Biz ne öneriyoruz”) atölyeleri düzenlenmiştir. Bu atölyelerde öncelikle, çocuklarla hayatta bilginin ne işe yaradığı tartışılmış, bireylerin eğitimleri üzerinde hangi etmenlerin olumlu, hangilerinin olumsuz etkisinin olduğu, bireylerin öğrenmelerinin önündeki engellerin neler olduğu üzerinde durulmuştur. Bu konu üzerinde düşündürülen çocuklarla; ikinci aşamada insanların eğitim almaları önündeki engellerin nasıl aşılacağı konusunda tartışmalar yürütülmüştür. Bu tartışmaların sonunda öğrencilerden eğitim alan ve yükseköğretime giden insan sayısını arttırmak için neler yapılabileceğine ilişkin önerileri alınmıştır. Öğrenciler bu öneriler üzerinde öncelikle gruplar şeklinde çalışmış, sonra gruplar birbirlerinin önerilerinde açık olmayan noktaları belirleyerek önerilerini olabildiğince açık ve

detaylı bir hale getirerek birbirlerine sunmuşlardır.

Yapılan çalışmalarda bizim ülkemizde çocuklar tarafından ortaya konan öneriler aşağıdaki gibidir;

- Dünya çapında özellikle dinin etkili olduğu bölgelerde kız çocuklarının okutulmasına yönelik projelerin yapılması,
- Genel olarak gecekonduların bulunduğu bölgelerde toplu eğitim merkezlerinin açılması ve maddi durumu kötü olan insanların da eğitim almasının sağlanması,
- Özgüven ve dikkat eksikliği bulunan çocuklara psikolojik yardım amaçlı kurumların açılması ve tüm bunlar yapılırken çocukların fikirlerinin göz önünde bulundurulması,
- Ders dinlemek istemeyen ve derslerde sıkılan öğrenciler için öğretmenlerin daha eğlenceli bir biçimde ve oyunlarla ders anlatması,
- Cinsiyet ayrımcılığına yönelik engelleri aşmak için internet, tv ve radyo gibi aletler kullanılarak insanların bilinçlendirilmesi,
- Öğrencilerin eğitim haklarını korumak için on-line eğitim sitelerinin açılması,
- İnsanlar arasındaki ayrımı (azınlıklara yönelik) ortadan kaldırmaya yönelik seminerler, sunumlar tv, radyo vb. yerlerde bilgilendirmelerin yapılması,
- Eğitim konusunda farkındalığı az olan ailelere ücretsiz farkındalığı arttıracak programların uygulanması,
- Öğrencilerin okula gitme isteksizliklerini önlemek amacıyla çocukların da fikirlerinin alınması ve böylelikle daha sağlıklı bir okul ortamının oluşturulması,
- Eğitimin olmadığı köylerde ve unutulmuş şehirlerde yeni okulların açılması ve orada haklarını arayamayan çocuklara yardım edilmesi.

Bu öneriler Youtube gibi halka açık medya-iletişim araçlarına da yüklenmiştir ve izlenilmesi mümkündür. Destek verdiğimiz projeler ise STEM For Girls ve Avrupa Bilim ve Eğlence Günü (Researchers' Night) projeleridir. Bu projelerin içeriğine baktığımızda ise;

3-STEM FOR GIRLS PROJESİ

Bu projede kız öğrencilerinin özellikle bilimin bütünleşik alanlarıyla Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik alanlarının bütünleşik bir yapıyla tanıştırılması hedeflenmektedir. Çünkü öğrenciler bu disiplin alanlarını ayrı ayrı öğrendiklerinde somut bir projeye ulaşmaları çok mümkün olmamaktadır. STEM bize bu fırsatı sağlayan bir çalışma alanıdır. Özellikle mühendisliğin bu alanların ortasında yer alması Çocuk Üniversitesi olarak bizim için ayrıca bir önem arz etmektedir. Çünkü hem normal zihin düzeyinde hem de üstün zihin düzeyindeki çocuklarla çalışırken çocukların düşündüklerini ürüne dönüştürememesi onlar için çok büyük bir engel teşkil etmektedir. Bunu sağlamak istiyorsak ancak STEM gibi farklı disiplin alanlarının iç içe geçtiği uygulamalarla onları karşılaştırılması gerekmektedir. Ayrıca Türkiye'nin inovasyon kapasitesini artırabilmesi için yüksek nitelikli Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik

(STEM) işgücüne ihtiyacı vardır. Yirmibirinci yüzyılın değişen şart ve problemleriyle birlikte takım çalışması ve disiplinlerarası yaklaşımları doğuran bu ihtiyaç, gençlerimizi ve özellikle kız öğrencilerimizi erken yaşlardan itibaren STEM araştırmaları yapabilecek şekilde eğitecek öğrenme ortamlarının tasarımı ve bu tasarımları etkin şekilde kullanabilecek öğretmenlerin yetiştirilmesini gerektirir (Çorlu, M., S., 2013).

Bu proje K-12 STEMEğitimi alanında Türkiye'de bir üniversitenin gerçekleştireceği ilk projedir. A.B.D Dışişleri Bakanlığında 100.000 TL destek alınan proje devam etmektedir. Akademik Danışmanlığını Prof.Dr. Hamide Ertepinar'ın yürüttüğü projenin Akademik Koordinatörlüğünü Yrd. Doç.Dr. Devrim Akgündüz, Eğitim Koordinatörlüğünü Yrd. Doç.Dr. Aysin Kaplan Sayı, Fen ve Teknoloji Koordinatörlüğünü ise Öğretim Görevlisi Ayşegül Kınık yürütmektedir.

Proje dört fazdan oluşmaktadır.

1.Faz'da; Proje ekibinde yer alan 4 akademisyen Aralık 2014'te ABD'de Washington DC, Philadelphia, Baltimore, New York, Connecticut ve Boston'da üniversiteler, okullar, STK'lar ve STEM ile ilgili kuruluşlarda 12 gün boyunca eğitim alarak STEM programlarını derleyip transfer ederek ülkemize özgü bir STEM programı oluşturacaktır.

İkinci Fazda ise 20 öğretmen İAÜ'de STEM eğitime alınacaktır. STEM alanında yetiştirilen bu öğretmenler okullarında öğrencilere disiplinlerarası bir STEM eğitimi vereceklerdir.

Faz üçte 20 üstün yetenekli ve 20 normal yeteneğe sahip toplam 40 dezavantajlı, yaşları 10-15 arasında değişen çocuk İAÜ'de STEM eğitime alınacak ve öğrencilerin STEM bilgileri, tutumları, problem çözme becerileri ve bilimsel süreç becerileri geliştirilecektir.

Dördüncü fazda ise hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin okullarında yaptıkları çalışmalar, katıldıkları bilimsel etkinlikler, proje yarışmaları takip edilecektir. Öğrenci ve öğretmenlere uygulanan ön test ve son testler değerlendirilecek ve uluslararası düzeyde yayınlar yapılacaktır.

Faz 1 kapsamında;

- Boston, MA
- Massachusetts Institute of Technology (MIT)
- Harvard University
- Museum of Science;New York City, NY
- The City College of NY STEM Institute, New York City, NY
- New York Hall of Science, New York City, NY
- Columbia University Teachers College, New York City, NY
- American Museum of Natural History, New York City, NY
- The City College of New York, NY

- Washington, DC (DC Suburbs) and Baltimore, MD:
- Smithsonian National Museum of Natural History, Washington, DC
- Smithsonian Science Education Center, Washington, DC
- Department of Education, Washington, DC
- The Johns Hopkins Center for Talented Youth, Baltimore,MD
- George C. Marshall High School, VA
- Thomas Jefferson High School, VA
- Baltimore Science Center

ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretlerde özellikle Boston Bilim Müzesinin oluşturduğu STEM müfredatları ve yaptığı STEM çalışmaları oldukça etkili bulunmuş olmakla birlikte; John Hopkins Center For Talented Youth Merkezinin de Üstün Zekâlı Çocuklar için oluşturduğu çalışmalar incelenmiştir. Projenin devamı olarak bir STEM Eğitimi Türkiye Raporu oluşturulmuş olup; bu rapora <http://www.aydin.edu.tr/belgeler/IAU-STEM-Egitimi-Turkiye-Raporu-2015.pdf> adresinden de ulaşılabilir. Bunun dışında Mart ayında İAÜ Tepekent Tesislerinde bir STEM Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Şu anda devam eden projeye özgü olarak İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde bir STEM laboratuvarı oluşturulmuş olup, proje çalıştay raporu yazma ve Öğretmen Eğitimi içeriği oluşturma çalışmalarıyla devam etmektedir.

Destek verilen başka bir proje ise ‘‘Researchers’ Night; Avrupa Bilim ve Eğlence Günü’’dür. İlki 26 Eylül 2014’te yapılan bu etkinlik yaklaşık 33 ülkede ve 300 şehirde (Amsterdam, Londra, Roma, Paris, Hamburg, Barcelona vb.) tüm gün boyunca eş zamanlı olarak düzenlenmektedir. Bilim ve eğlencenin bir arada sunulduğu bu etkinlikte geçen yıl 7000 öğrenci bu etkinliğe dahil olmuştur. Genel Koordinatörlüğünü Öğretim Görevlisi Ayşegül Kınık’ın yürüttüğü bu etkinlikte; İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi sekiz tane atölyeyi yürütmüş olup; organizasyon sürecine destek sunmuştur.

Bir bilim festivali şeklinde gerçekleştirilen etkinlik üniversite, sivil toplum kuruluşu, öğrenci, öğretmen, bilim insanı, genç ve yaşlı toplumun her kesiminden katılımcıyı bir araya getirmesi nedeniyle de oldukça önemli bir etkinliktir. Avrupa Bilim ve Eğlence Günü Etkinliği 2014 ve 2015 yıllarında İstanbul Aydın Üniversitesi’nin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek olmasının yanı sıra ülkemizin ilk Horizon 2020 projelerinden olmasından ötürü ayrıca bir öneme sahiptir. İkincisi 2015 Ekim ayında düzenlenecek etkinlikte yürütülecek çalışmalar aşağıdaki gibidir;

Etkinlikler Kapsamında;

- 7’den 70’e herkesin katılımına açık deneyler ve atölye çalışmaları
- En önemli bilimsel konuları uzmanları ile tartışma fırsatı
- Bilim gösterileri
- Konserler, ödüllü yarışmalar ve oyunlar
- Bilim sergisi
- Gece yarısına kadar gökyüzü gözlemi

•Spor etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Etkinlikle ilgili ayrıntılı bilgiye <http://www.abbilimeglencegunu.org/> adresinden de ulaşılabilmektedir.

Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezimiz tarafından yapılan etkinliklere bakıldığında ise birçok etkinlikten söz edilebilmektedir. Çünkü İstanbul Aydın Üniversitesi olarak çocuk eğitimi önceliklerimiz arasında yer almakla birlikte bu eğitimler aileleri ve öğretmenleri de kapsayan bir çerçevede bütünüyle iletilebilmektedir. Tüm bunlar yapılırken de özellikle ihtiyaç duyulan alanlar bizim önceliklerimizi oluşturmaktadır ki; Üstün Zekalı ve Yetenekli çocuklarımızın eğitimi bunlardan birtanesidir. Bu kapsamda yürüttüğümüz etkinlikler aşağıdaki gibidir;

- Bilim Şenliği (27 Mayıs 2013)
- Yaz Okulu Programı (1-19 Temmuz 2013)
- Üstün Zekâlılar Yaz Okulu Programı (12 Ağustos- 30 Ağustos 2013)
- Yaratıcılık ve Yaratıcı Düşünme Teknikleri Eğitim Semineri (10 Eylül 2013)
- Kış Okulu (5 Ekim- 22 Aralık 2012)
- Üstün Zekâlılar Kış Okulu: (5 Ekim- 22 Aralık 2012)
- Ankara Bilim ve Eğlence Günü Ziyareti (27 Eylül 2012)
- Üstün Zekâlı Çocuklar Yarıyıl Programı (03.02.2014 – 08.02.2014)
- Üstün Zekâlı Çocuklar Kış Okulu (21.02.2014-01.06.2014)
- Etkili İletişim Teknikleri Semineri- Yrd. Doç.Dr. Ayşin KAPLAN SAYI (22.03.2014)
- Üstün Yeteneği Anlamak Semineri- Dr. Bahar ERİŞ (26.04.2014)
- “On the Way To the Best Children University” Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği (EUCU.NET) Kongre Katılımı 07.05.2014-12.05.2014 Köln, Almanya
- Üstün Zekâlı Çocuklar Kış Okulu Kadıköy Yerleşkesi (01.03.2014 – 31.05.2014)
- “Children as Societal Actors” Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği (EUCU.NET) Kongre Katılımı Gent, Belçika (02.03.2014-05.03.2014)
- Aile İçi Etkili İletişim Semineri- Uzm. Ferhat AKPINAR (08.03.2014)
- Üstün Zekâlılar Eğitici Eğitimliği Sertifika Programı (17.05.2014-31.05.2014)
- Üstün Zekâlı Çocuklar, Özellikleri ve Eğitimlerinde Yapılacak Farklılaştırma Semineri, Alanya Rehberlik ve Araştırma Merkezi (29.05.2014)
- Bilim Şenliği (30.05.2014)
- İAU Çocuk Üniversitesi Yıl Sonu Resim Sergisi (03.06.2014)
- İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Yaz Okulu (30.06.2014-12.07.2014)
- Rekreatif Spor Etkinlikleri Tepekent Tesisleri(09.07.2014)
- İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Kış Okulu (11.10.2014-27.12.2014)
- İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Kadıköy Yerleşkesi Kış Okulu (08.11.2014-10.01.2014)
- EUCU.NET “Visionary or Fantasy? Creating open spaces for science communication and social inclusion”Kongre Katılımı (10-12.09.2014)

- Researchers' Night, Avrupa Bilim ve Eğlence Günü Elektrik-Elektronik, Robotik, Mikrobiyoloji, Satranç, Zekâ Oyunları gibi atölye programlarının sunulması (26.09.2014)
- Üstün Yetenekli Çocuklar ve Özellikleri Aile Semineri, Yrd. Doç.Dr. Ayşin KAPLAN SAYI (18.10-25.10.2014)
- Güngören Rehberlik Araştırma Merkezi "Özel Yetenekli Çocuklar" Semineri (23.10.2014)
- Esenler Rehberlik Araştırma Merkezi "Özel Yetenekli Çocuklar" Semineri (27 Ekim 2014)
- Bayrampaşa Rehberlik Araştırma Merkezi "Özel Yetenekli Çocuklar" Semineri (31.10.2014)
- Küçükçekmece Rehberlik Araştırma Merkezi "Özel Yetenekli Çocuklar" Semineri (07.11.2014)
- Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü "Özel Yetenekli Çocuklar" Semineri (11.11.2014)
- Özel Yetenekli Çocuklar ISTKA Eğitici Eğitimliği Programı (18-19-25-26.10. 2014)
- Sosyal, Davranışsal ve Duygusal Uyum Aile Semineri, Psk. Muharrem Yavuz ESER (08.11-15.11.2014)
- Aile Platformu Seminerleri (15.11-22.11-06.12-20.12); Ailelerin Gözünden Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Paneli, Finlandiya Eğitim Modeli, Çocuk ve Medya, Eğitime İZ Bırakanlar Seminerleri.
- Bahçelievler RAM Kariyer Günleri Kişisel Gelişim ve Kampüs Semineri (20.11.2014)
- Özel Eğitim Günleri Seminerleri (24.11-03.12-10.12-17.12.2014)
- Özel Eğitim ve Otizmi Olan Çocuklar Konuşmacı: Prof.Dr. Binyamin Birkan
- Özel Eğitim ve Üstün Zekâlı Çocuklar Konuşmacı: Yrd. Doç.Dr. Ayşin Kaplan Sayı
- Orta ve Ağır Engelli Bireylerde Okuma Yazma Öğretimi Konuşmacı: Yrd. Doç.Dr. Nur Akçin
- Özel Eğitim ve Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar Konuşmacı: Prof.Dr. Oya Güngörmüş Özkardeş
- Kadıköy Yerleşkesi Ücretsiz Bilim Atölyeleri (Astronomi, Eğlenceli Bilim, Zekâ Oyunları ve Arkeoloji Atölyeleri; 06-13-20-27.12.2014)
- İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi ABD Ziyareti (04.12.2014-13.12.2014)
- Zekâ ve Yetenek Kongresi Bildiri Sunumu, Ankara (29.12-30.12.2014)
- Üstün Zekâlı Çocuklar Yarıyıl Programı (26.01-02.02.2015)
- Aras Akademi İşbirliğiyle 15 İlde Aile ve Çocuk Farkındalık Seminerleri (22.11.2014-13.06.2015)
- EUCU.NET Konsey Toplantısı Katılımı, Londra (07.02-10.02.2015)
- Üstün Zekâlı Çocuklar Kış Okulu Bahar Dönemi Florya ve Kadıköy Yerleşkesi (21.02-10.05.2015)
- Bahçelievler RAM OYDEP Projesi Öğretmen Eğitimi (04.03.2015)
- Florya Koleji Veli Yaratıcılık Eğitimi (19.03.2015)
- Avrupa ve Türkiye'de Çocuk Üniversiteleri Konferansı (08.05.2015)
- Yeni Nesil Rehberlik Yaklaşımları Sempozyumu Semineri-Doğa Koleji (16.05.2015)
- Bahçelievler RAM OYDEP Projesi Kapsamında Üstün Zekâlı Çocuklar Aile Semineri (20.05.2015)
- UYÇEP Antalya Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Farkındalık Zirvesi Farklılaştırılmış

Öğretim Semineri (23.05.2015)

- Sıradışı Annelik Derneği İkizler Şenliği Atölye Desteği (23.05.2015)
- Üstün Zekâlı Çocukların Eğitimi Valilik Çalıştayı Katılımı (26-27.05.2015)
- Türkiye Disleksi Vakfı-AKEV İşbirliğinde Disleksi Kongresi Üstün Zekâlı Çocuklarda Disleksi Sunumu (30-31.05.2015)
- Üstün Zekâlı Çocukların Özellikleri ve Eğitimlerinde Yapılacak Farklılaştırma Konulu Antalya-Kumluca Eğitim Semineri (02-03.06.2015)

Çocuk Üniversitelerinin bilimsel bir platforma taşınması içinde adım atan İstanbul Aydın Üniversitesi Doktorant Duygu Yeniay Üsküplü'nün Doktora tez çalışmasına da destek vererek; hazırladığı etkinlik kitapları, Bilimsel kitap ve yayınlarla da çalışmalarını devam ettirmektedir.

Çocuk Üniversitesine ilgi duyan tüm uzmanlar, veliler ve öğretmenler Çocuk Üniversitesi program ve etkinliklerini <http://cocukuniversitesi.aydin.edu.tr/> web adresinden; <https://www.facebook.com/IstanbulAydinCocukUniversitesi> facebook adresinden ve <https://twitter.com/IstAydCocukUni> twitter adresinden takip edebilmektedirler.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Prof.Dr. Neriman Aral

Ankara Üniv. Çocuk Üniversitesi Müd.

Uzm. Ece Özdoğan

Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi'nin felsefesi; çocukların, bilim ve sanatın eğlenceli yüzü ile tanışmalarını sağlamaktır. Temel amaçları; çocukların üniversiteyi tanımalarını, bilim ve sanatın eğlenceli boyutuyla tanışmalarını sağlamak ve üniversitenin toplumla bağlarını güçlendirmektir.

Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi'nin öncelikli olarak hedefi; çocukların sosyal, kültürel ve bilimsel anlamda gelişmelerini desteklemek, bilginin doğasına dair çocukların bilgi edinmelerini sağlamak, farklı yaş gruplarındaki çocuklarla farklı birikimlere sahip insanları bilimle buluşturmak ve çocukların bilime olan ilgi ve meraklarını arttırmak ve farkındalık oluşturmaktır. Daha sonra ise; çocuklara yaparak, yaşayarak ve eğlenerek, bilimsel ve eleştirel düşünme, yaratıcı olma, yargılama, sorgulama, soru sorma, merak duyma ve sorun çözme gibi becerileri kazandırmaktır. Bu hedeflere ek olarak; bilimsel bilginin yaratıcılığı ve yaratıcı düşüncüyü destekleyecek biçimde paylaşılmasını desteklemek, bilimsel kavram ve süreçleri farklı yaşta bireylerin anlayabileceği ve farklı duyulara hitap edecek şekilde sunma, çocukların bilimi sevmesini, bilime olan merakın artmasını sağlamak, bilim ve sanatı çocuklar için yeni ve çekici bir yolla somut hale getirmektir. Bilimin yalnızca karmaşık denklemlerden oluşmadığını, çevremizde geçen her olayın bilimsel bir açıklamasının olduğunu vurgulamak, bilimle

uğraşmanın sanıldığı gibi sıkıcı ve zor değil, aksine eğlenceli ve zevkli olduğunu hissettirmektedir. Düşünen, gözlemleyen, sorgulayan, araştıran, veri ve bilgiye dayalı kararlar veren bireyleri topluma kazandırmak, çocukları araştırma yapmaya, yaratıcı ve yenilikçi düşünce üretmeye teşvik etmek ve bilim ve sanatın gündelik yaşamın her alanında herkesi ilgilendiren konular arasında olduğunu gösterebilmektedir.

Ankara Üniversitesi hedeflerini gerçekleştirebilmek için; Çocuk Bilim Merkezi Koordinatörlüğü'nde; çocukların erken yaşta bilim ile tanışması, bilim okuryazarlığı edinmesi, bilimsel düşünme, sorgulama, eleştirel yaklaşım becerilerini kazanması ve tüm bunları sanatın desteği ile gerçekleştirmek için birçok çalışma yapmaktadır. Temel aktiviteleri; akademik toplantılar, uygulamalı eğitimler, bilim kampları ve tematik okullardır. Yaptıkları çalışmalar ise; eğitsel oyunlar, eğlenceli aktiviteler, deneysel çalışmalar, akademik çalışmalar ve projelerdir.

Ankara Üniversitesi'nde 2007 yılında TÜBİTAK tarafından desteklenen Toprak Bilim Okulu ve Yaratıcı Fikirler programları ile başlayan yenilikçi bilim eğitimi çalışmaları artış göstermiştir. Daha sonra Antropoloji Bölümü'nün katkıları ile Yaşam Bilimleri Okulu programı oluşturulmuş ve 27 Ocak - 6 Şubat 2009 tarihleri arasında drama ve spor destekli kış kampı olarak uygulanmıştır. Ocak-Nisan 2009 tarihleri arasında; Bitki Koruma Bölümü'nün katkıları ile Küçük Bahçıvanlar, Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü'nün katkıları ile Gökbilim Okulu programları oluşturulmuştur.

Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinatörlüğü'nün desteği ile Yenilikçi Bilim Eğitimi Yöntemleri: Çocuk Üniversitesi projesi Mayıs 2009'da kabul edilmiş ve bu tarihten itibaren çocuk üniversitesi çalışmalarına başlamıştır. Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi 17 Haziran 2009 tarihinde; eğitim programlarının atölye çalışmalarının da yer aldığı bir panayır ile çocuklara kapılarını açmıştır. Şubat 2009'da EUCU.NET (Avrupalı Çocuk Üniversiteleri Ağı) Projesi kapsamında yurtdışındaki Çocuk Üniversiteleri ile bağlantı kurulmuş ve yurtdışında bu alanda yürütülen çalışmalar incelenerek bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Halen Liverpool ve Viyana Üniversiteleri başta olmak üzere yurtdışında 10'dan fazla; çocuk üniversitesi ile ikili işbirliği çalışmalarına devam etmektedir.

Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi genel olarak ücretsiz eğitim vermektedir. Fakat özel okullardan gelen üst düzey eğitim taleplerinde cüzi bir ücret almaktadır. Başlangıçta dezavantajlı bölgelere ulaşmayı hedeflemekte ve buna ilişkin kardeş okulu uygulamaları vardır. Ve özel yetenekli çocuklara yönelik eğitimler verilmektedir. Toplamda devam etmekte olan 15 tane eğitim programları mevcuttur. Bunlar; aranızda matematiği sevmeyen var mı? Böcek şenlik okulu, çocuklar için felsefe, dünyamızı kim sarsıyor? Gökbilim okulu, insan hakları tiyatrosu, küçük bahçıvanlar, mimarlık okulu, minik dostum böcekler, su okulu, toprak bilim okulu, tasarruf dedektifleri, yaratıcı fikirler, yaşam bilimleri okulu ve yaşamın şifresi DNA'dır. Bu eğitimlerin süreleri programların içeriği ve kapsamına göre değişmektedir. Ve bu eğitimler

tüm yıl boyunca aktiftir. Başvuruları bireysel ve kurumsal olarak iki şekilde alıyorlar. Kurumsal başvuru yaparak eğitime katılan öğrenci grupları okul saatleri içerisinde eğitimini alıp, tekrar okuluna geri dönüş yapabilmektedir. Bireysel eğitim alan öğrenci ise okul saati dışında eğitimini almaktadır.

Eğitim programları dışında Bilim Şenlikleri ve Avrupa Bilim Eğlence günleri düzenlemektedir. Bunlardan farklı olarak Çocuk Dostu Sokak adlı etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinlikte seçilmiş olan bir sokakta çocuklarında fikirleri alınıp düzenlemeler yapıp, eğitimler verilmiştir.

Akademik faaliyetler olarak ise; 1. Türkiye Çocuk Üniversiteleri Çalıştayı (8-10 Haziran 2011) ve Hazırlıklardan Bulgulara-Değişim Bağlamında Çocuklar ve Gençler İçin Toplumda Bilim Etkinliklerinin Yönetişim ve Stratejik Gelişimi Konferansı (28-30 Kasım 2011) 'nı gerçekleştirmişlerdir. Ankara Kalkınma Ajansı, Avrupa Birliği, birçok belediye ve kuruluşlardan destek almaktadır. Ve yine birçok kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır.

Kısa ve orta vadede hedefleri ise; Çocuk Bilim Merkezi Koordinatörlüğü programları kapsamında çocuklara ve yetişkinlere yeni eğitim programları geliştirmek ve uygulamak, Çocuk Bilim Merkezi Koordinatörlüğü'nün ülke genelinde tanınırlığını arttırmaya yönelik faaliyetler yürütmek, ulusal düzeyde bilim eğitimi çalışmaları konusunda çalışmalar yürütmek, ulusal ve uluslararası projeler yürütmek, akademik çalışmalar yapmak, ulusal ve uluslararası düzeyde toplumda bilim çalışmalarına ilişkin politikalar oluşturmaktır.

Yurt içi ve yurt dışında yürütülen Çocuk Üniversitesi çalışmalarının tüm dünyada 'ulusal düzeyde politikalar geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ' hedefine yönelik faaliyetlerde bulunmak, çocukla yapılacak bilim eğitime ilişkin eğitim materyalleri oluşturmak, ülke çapında çocukla bilim eğitimi yapan kuruluşlara danışmanlık hizmetleri vermek, mevcut programların sürdürülebilirliğini sağlamak için politikalar üretmek ve destek sağlamaktır.

EGE ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Prof.Dr. Hülya Yılmaz

Ege Üniv. Çocuk Üniversitesi Müd.

Ege Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Ege Üniversitesi Senatosu'nun oy birliği kararı ile YÖK'ün de onayı ile 13 Şubat 2012 tarihinde yönetmeliği resmi gazetede yayınlanarak kurulmuş ve 25 Nisan 2012 tarihinde resmi açılış töreni yapılmıştır.

Ege Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin amaç ve faaliyetleri; 6-18 yaş aralığındaki öğrencilere bilimsel bakış açısı kazandırarak bilime karşı olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olmak, üniversitedeki öğretim elemanlarının verdikleri eğitimlerle toplumla dahi iç içe olmalarına yardımcı olmak ve üniversite-toplum işbirliğine katkıda bulunmaktır.

Öğrencileri üniversite ortamı ile tanıştırmak ve çeşitli meslek dalları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak ile birlikte öğrencilere sınıf dışı ortamlarda öğrenme şansı vermektedir.

Okul yönetimi ve velilerin talep ettikleri konularda eğitim programları hazırlamak, ulusal ya da uluslararası ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak konferans, çalıştay, seminer vb. toplantılar düzenlemek ve projeler yürüterek ilgili alana katkıda bulunmaktır ve hizmet içi öğretmen eğitimleri vermek faaliyetleri arasındadır.

Ege Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin misyonu; çocukların bilimi, sanatı, sporu sevmelerini, keşfetmelerini, bilimsel konuları çözümleyebilecek etkinlikler yapmalarını sağlamak, çocuklarda çok disiplinli bilimsel düşünceyi geliştirecek yaratıcı ve yenilikçi fikirleri ortaya çıkaracak uygulamalar yaptırmak, bilimsel kültürü yaygınlaştıracak etkinlikler planlamak ve yeni nesil bilim insanı profili oluşturmaktır.

Vizyonu ise; bilim, kültür, sanat ve spor alanlarının toplumdaki herkes tarafından anlaşılabilir ve ulaşılabilir olmasını sağlayıcı, toplumla iç içe, araştırmacı, paylaşımcı ve yaratıcı çalışmalar yapan, ulusal ve uluslararası düzeyde ilişkiler kurarak projeler üretebilmesine yönelik etkinlikler düzenleyen bir kurum olmaktadır.

Ege Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi eğitim planlaması aşamasında ilk olarak e-mail yoluyla Ege Üniversitesi'nin tüm öğretim elemanlarına eğitim açma konusunda davet göndermektedir. TÜBİTAK 4004 Bilim ve Doğa Eğitimi Projesi deneyimi olan öğretim üyeleri ve bağlantıları olan, özel ve devlet okulu öğretmen ve yöneticileri ile görüşmeler yaparak çocuklar için ihtiyaç duyulan eğitimler belirlenmektedir.

Gelen eğitim önerileri yönetim kurulunda içerik olarak incelenerek toplam ders saati ve öğretim elemanının unvanı dikkate alınarak ücret belirlenmektedir.

Yönetim kurulunca onaylanan eğitimler Ege Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi internet sitesinde ilan edilmektedir. Sonrasında internet sayfası üzerinden başvurular bireysel ve kurumsal olarak kabul edilmektedir.

Basında yer alan çalışmaları ise; İzmir ili tüm devlet ve özel okulları ziyaret etmiş ve Ege Ajans aracılığıyla da eğitimler ile ilgili bilgileri basına vermişlerdir.

Eğitim programları; Fen-Teknoloji ve Matematik alanında Bilim Okulu 1-2, Böcek Bilimci Çocuklar, Gökbilimle Evrene Dokunmak, Matematik ve Yaşam, Bilgisayar Desteğiyle Matematik, Matematik Problemlerini Çözmekten Korkmuyorum, Gökyüzünü Tanıyalım, Güneşimiz ve Dünya Üzerindeki Etkileri,

Eğlenceli Bilim, Yıldızlar Ne Kadar Büyük, Yaşamın Yapı Taşları, Çevreye Duyarlı Deniz Bilimcileri Yetiştiriyoruz ve STEM Etkinlikleri ile Bilim Dünyasına Yolculuk'tur. İngilizce alanında; happy Kids, Fun Box ve Hands At Work'tür. Sağlık alanında; İlk ve Acil Yardım, Çocuklukta ve Gençlikte Beslenmenin Önemi, Maddeye Bağımsızım ve İyi Besleniyorum'dur.

Kişisel gelişim ve okul öncesi alanında; Kariyer Farkındalığı, O.Ö. Eğitimde Farklı Eğitim Modelleri, Artık Problemlerimi Çözüyorum, O.Ö. Sınıf İçi Etkileşimlerin Güçlendirilmesi ve Çocuk Gelişimi Programı'dır.

Tarih alanında; Arkeoloji ile Zamana Yolculuk ve Doğa tarihine Bir Yolculuk'tur. Sanat alanında ise; Benim Sanatsal Tasarımım, Sanatsal Yaratma, Hobim Fotoğraf, Dramayla Tasarladım, Yaratıcılık mı? Dramasız Olmazmış, Masallar Canlanırsa, Sanat Akımları Dramayla Kardeşmiş ve Senaryo Okuryazarlığı'dır.

TÜBİTAK 4004 projeleri ise; Bilim-Tasarım-Teknoloji Hikâyeleri 3: Mutfağıma Güneş Doğdu ve Bilim-Tasarım-Teknoloji Hikâyeleri 4: Sucul Ekosistemleri Yaşatalım'dır.

2012-2013 yılında Bilim-Tasarım-Teknoloji Hikâyeleri 4: Sucul Ekosistemleri Yaşatalım projesi ve EÇEV öğrencileri ile çalışmalar yapmışlardır.

2015 yılında yapılması planlanan çalışmaları ise; 17-26 Haziran 2015 MEB öğretmen Çalıştayı, Kasım 2015 Eğitimde Çocuk Hakları Konferansı, 2015 yaz dönemi eğitimleri ve 31 Mayıs-2 Haziran 2015 4. Ulusal Çocuk Kongresi'dir. Ve bunların dışında EUCU. NET'e üye olmak planları arasındadır.

Ege Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi müdürü Prof. Dr. Hülya YILMAZ'ın temennisi ise; yapmış oldukları bu çalışmaların devamının getirilmesi ve fedakârlık göstererek çocuklarımızın eğitimi için çaba sarf etmemiz gerektiğidir. Bütün Çocuk Üniversitelerinin hedeflerinin üzerinde olmalarını diliyor.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Yrd. Doç.Dr. Hülya Karataş

Harran Üniv. Çocuk Üniversitesi Müd.

Şanlıurfa Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan 1.845.667 nüfuslu bir ilimizdir. Yılda yaklaşık 60 bin doğumla Türkiye'de 3. sırada yer almaktadır. Sadece Şanlıurfa'da yaşayan çocuklar değil, Suriye'de yaşayan iç savaş nedeniyle ülkemize büyük bir Suriyeli mülteci akını gerçekleşmiştir. Bunların yaklaşık 500 bini Şanlıurfa iline yerleşmiştir. Ve bu yerleşen mültecilerin %50'sinden fazlasını çocuklar oluşturmaktadır. Dolayısıyla çocuk nüfusu daha da katlanmıştır.

Yine ilin önemli bir sorunu; tarım işçisi çocuk nüfusu toplam nüfusun %24'ünü oluşturmasıdır. Mart ayından itibaren okullarda öğrenci bulunmamaktadır. Öğrenciler 8 ay boyunca aileleriyle 25 il gezerek tarlalar da çalışmaktadır. Bu da birçok merkezi sınavlarda başarısızlığa neden olmaktadır. Bu durum ilde ki birçok siyasetçi ile ve Harran Üniversitesini harekete geçirerek bir çocuk araştırma merkezi kurulması yönünde çalışmalar başlatmıştır. Ocak 2013 tarihinde YÖK tarafından Harran Üniversitesi Çocuk Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulması onaylanmıştır. İlk olarak yapılan çalışmalar; Türkiye'deki diğer çocuk üniversiteleri temsilcileri ile görüşmeler yapılmış, Protokol hazırlanmıştır. İlk etkinliğini spor ve yabancı dil okulu olarak başlatmışlardır. 25 kişilik gruplarla yaklaşık 72 öğrenci bu etkinlikten yararlanmıştır. Spor okulunda üstün olarak tespit edilen öğrenciler spor kulüpleri alt yapılarına yönlendirilmiştir. Söyleşiler, sinema etkinlikleri ve bilimsel etkinlikler düzenlenmiştir. Her etkinlik sonunda bir tören yapılmakta, katılan veli ve öğrencilerin görüşlerine yer verilmektedir. Katılım belgesi verilerek öğrenciler mezun edilmektedir. Yapılan bütün etkinlikler ücretsizdir. Verilen eğitimler ise; Arkeoloji Okulu, Yenilenebilir Enerji Okulu, Robot Okulu, Fen Deney Okulu, Yabancı Dil Okulu, Aşçılık Okulu'dur. Harran Üniversitesi, EUCU.NET üyesidir. Şanlıurfa tarihi bir il olduğu için Arkeoloji dersleri daha verimli uygulanmaktadır. Arkeoloji 2 gün ders, 1 gün kazı ve 1 gün gezi şeklindedir. Yenilenebilir enerji okulu; TÜBİTAK 4004 destekli bir projedir. Bu eğitim daha çok dezavantajlı öğrenci gruplarına verilmektedir. Aile eğitim programına yaklaşık 500 veli katılmıştır. Dört hafta süresince yaklaşım, çocukla iletişim, çocuk eğitimi, madde kullanımı ve çocuk istismarı yönünde eğitimler verilmiştir. Bu eğitim ilçe milli eğitim desteklidir. Yapmış oldukları etkinliklere ek olarak Şanlıurfa ili Çocuk Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştay'ını yapmışlardır. Yaklaşık 55 bin 300 öğrenciye madde kullanımı taraması yapılmıştır. Ve son bir yolda okulu bırakıp, madde kullanan öğrenci sayısını araştırıp, projeyi tamamlamışlardır. Sokakta çalışan çocukların mevcut durum analiz raporunu hazırlamışlardır. Yaşadıkları sorunlar ise; etkinlikler için destek sağlanması, Çocuk Üniversitesinde görev alan eğitimcilerin desteklenmesi, EUCU ile ortak etkinlikler düzenlenmesi ve yaz ve yarıyıl dönemleri dışında da etkinliklerin sürdürülmesidir.

KEMERBURGAZ ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Uzman Psikolog Demet Kara

Kemerburgaz Üniversitesi Çocuk Üniversitesi İstanbul Kalkınma Ajansı'ndan alınmış bir destekle kurulmuştur. Çocuk Üniversitesi'ni kurmak istemelerindeki amaç; çocukları bilim ve sanatta gündelik yaşamla bir araya getirmektir.

Kemerburgaz Çocuk Üniversitesi 2013 – 2014 eğitim yılı faaliyetleri; Mimarlık Okulu-Çevre Panoraması Atölyesi, Mimarlık Okulu-Çevre Dedektifi Atölyesi, Sürdürülebilir Dünya Okulu – Plastik Değil Bez Atölyesi, Sürdürülebilir Dünya Okulu – Kendi Bahçem Atölye Çalışması, Kendi Oyunağımı Tasarlıyorum Atölyesi, Ana – Baba Okulu'dur.

2013-2014 döneminde 812 öğrenciye ulaşılmıştır. Kemerburgaz Çocuk Üniversitesi 2014-2015 eğitim yılı faaliyetleri; bu dönem için daha çok üniversite personeli projeye dâhil edilmiş ve daha çok atölye hazırlanmıştır. Atölyelerinde şu ana kadar toplamda 512 öğrenci, 39 gönüllü öğrenci katılmıştır. İlkbahar dönemi itibarıyla Milli Eğitim Müdürlüğü'nden de alınan izinle İstanbul genelinde okulların katılımı için duyurular yapılmıştır. Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar Vakfı ile işbirliğine geçilmiştir. Pratik Matematik ile işbirliği içerisinde Matematik Saatleri düzenlenmiştir. Eğlenceli Kütüphane Projesi adında bir sosyal sorumluluk projesiyle bir okula kütüphane kurulmuştur.

2014 – 2015 Yılı

Gün	Atölye adı	Katılımcı Okul Adı	Katılımcı Öğr. Sayısı
19.11.2014	Kendi Hikâyesi Kendin Yarat ve Canlandır	Orkunoğlu Koleji	24
10.12.2014	Kendi Hikâyesi Kendin Yarat ve Canlandır	Özel İstek Bilge Kağan İ.Ö.O.	20
11.12.2014	Zaman Yolcuları: Geçmişe Misafir Olmak	Taş İlköğretim Okulu	54
21.01.2015	Kendi Hikâyesi Kendin Yarat ve Canlandır	Özel İstek Bilge Kağan İ.Ö.O.	20
17.03.2015	Kuralları Biz Koysaydık	İsa Yusuf Alptekin İ.Ö.O.	24
24.03.2015	Toplumu Bilmek Ne Demek	İsa Yusuf Alptekin İ.Ö.O.	24
26.03.2015	Çocuklarla Felsefe	Özel İstek Bilge Kağan İ.Ö.O.	16
01.04.2015	İnternet ve Sosyal Medya Araçlarının Güvenli ve Etkin Kullanımı	İsa Yusuf Alptekin İ.Ö.O.	25
02.04.2015	Çocuklarla Felsefe	Özel İstek Bilge Kağan İ.Ö.O.	20
08.04.2015	Evim Güzel Evim	İsa Yusuf Alptekin İ.Ö.O.	24
14.04.2015	Zaman Yolcuları: Geçmişe Misafir Olmak	İsa Yusuf Alptekin İ.Ö.O.	25
15.04.2015	Büyüyünce Ne Olacağım	Gaspıralı İsmail İlkokulu	23
20.04.2015	İnternet ve Sosyal Medya Araçlarının Güvenli ve Etkin Kullanımı	Rami İlkokulu	25
21.04.2015	Kendi Hikâyesi Kendin Yarat ve Canlandır	Sefaköy Nasrettin Hoca İlkokulu	25
		Toplam	349

2014-2015 eğitim öğretim döneminde önerilen programlar ise; Kendi Hikâyesi Kendin Yarat ve Canlandır, Zaman Yolcuları: Geçmişe Misafir Olmak, Toplumunu Bilmek Ne Demek? Çocuklarla Felsefe, Çocuklarla Psikoloji, Çocuklarda Güvenli İlaç Kullanımı, Büyüyünce Ne Olacağım?, İnternet ve Sosyal Medya Araçlarının Güvenli Kullanımı, Evim Güzel Evim, Kentim Güzel Kentim, Haklarımız, Demokrasi ve Biz, Kuralları Biz Koysaydık ve Matematik Oyunları, Hukuk ve Siyaset Alanında Farkındalık Yaratmak, 100 Yıl Önce Nasıl Yaşıyorduk? ve İçim Dışından Büyük 'tür.

Etkinlikler öğrencilere ücretsizdir. Bazı özel okullara ücretli yapılmaktadır.

Bazı okullarla anlaşılıp uygulanan matematik saatleri ile toplamda 163 öğrenciye eğitim verilmiştir.

Atölye adı	Katılımcı Okul Adı	Katılımcı Öğr. Sayısı
Matematik Saati	Özel Dadyan İ.O.Ö.	37
Matematik Saati	Özel Yıldız Koleji	46
Matematik Saati	Özel İtalyan Koleji	12
Matematik Saati	Özel Moda Fen Koleji	68
	Toplam	163

Kemerburgaz Üniversitesi Eğlenceli Kitap Projesi; İsa Yusuf Alptekin İlkokulu'nda bir çocuk kütüphanesi kurulması hedeflenip, kütüphanenin fiziki şartları iyileştirilmiştir. Mobilyalar yenilenmiş, kütüphanede değişik aktiviteler yapılabilecek köşeler oluşturulmuştur. Kitap toplama kampanyası başlatılmıştır. Bundan sonraki hedefleri ise öğrencilerle «okuma saatleri» düzenlemektir.

Son olarak ise; Oyuncaklar Ülkesi adlı gösteri düzenlemişlerdir. Yaklaşık 240 öğrenci bu gösteride yer almıştır.

MERSİN ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Çocuk Üniversitesi Koordinatörü Soner Yurtdaş

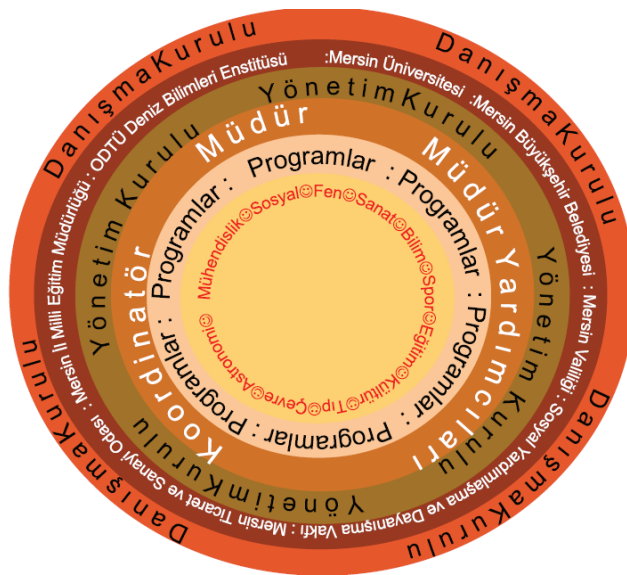
Mersin Çocuk Üniversitesi amaçları; Bilim, kültür ve sanattaki yenilikleri ve birikimleri, eğitim-öğretim müfredatlarıyla ilişkilendirerek çocuklar, öğretmenler ve ailelerle paylaşmak, Bilimin, sanatın ve kültürün topluma yayılmasına katkıda bulunmak, Çocuklarda bilim, sanat ve spor eğitimi ve etkinlikleri yolu ile Üniversite kültürünün oluşturulmasını sağlamak, Çocuklar arasında fırsat eşitliği yaratmak, Üstün yetenekli çocukların fark edilmesi için ortam sağlamak, Ulusal ve uluslararası düzeyde, çocuk faaliyetleri kapsamında yapılan organizasyonlarla işbirliği yapmaktır.

Fiziki yapı olarak spor alanı, etkinlik alanı ve sera bulunmaktadır.

Mersin Çocuk Üniversitesi eğitim programları; Ekolojik Çevre, Kültür ve Sanat Eğitim Merkezi, Gökyüzü Gözlemevi Eğitim ve Uygulama merkezi, Fen Bilimleri Eğitim Merkezi, Sosyal Bilimler Eğitim Merkezi, Yapılı Çevre ve Koruma Merkezi, Spor ve Sanat'tır

Kentin paylaşımlarından oluşan bir danışma kurulu vardır. Bu danışma kurulu Çocuk Üniversitesi'nin gerçek yöneticileridir.

Danışma kurulu üyeleri; Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğü, ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü, Mersin Üniversitesi, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin Valiliği, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası'dır.

Yönetim kurulu, danışma kurulunun aldığı kararlar çerçevesinde süreçleri yürüten ve süreçlerle ilgili uygulamaları yürüten birimdir.

Müdür, müdür yardımcısı ve koordinatör bulunmaktadır. Eğitim programları koordinatörleri sayesinde ise eğitim programları düzenlenmektedir.

1. PROJELER

- a. TÜBİTAK (4004, 4005, 4006, 4007)
- b. Çukurova Kalkınma Ajansı
- c. SODES
- d. AB fonları

TÜBİTAK 4004 projesi doğa eğitimleri bilim okullarıdır. Mersin Çocuk Üniversitesi 15 tane doğa eğitimleri bilim okulları programı yürütmüştür.

TÜBİTAK 4005 projesi yenilikçi öğretim yaklaşımları programıdır. Özellikle öğretmenlerin eğitiminden bahsedilmiştir.

TÜBİTAK 4006 projesi, özellikle öğrencilerle ilgili çok büyük bir destektir. Bilim fuarıdır. Mersinde 325 okulda bilim fuarı gerçekleştirilmiştir. Her birinde 25 tane proje hazırlanmış ve her bir okula 5000 tl destek verilmiştir.

Çukurova Kalkınma Projesi: Her bölgenin kendine ait kalkınma ajansı vardır. Sosyal sorumluluk alanında projeler yürütebilirler. Finansman sağlayabilirler. Mersin Çocuk Üniversitesi bugüne kadar dört tane kalkınma ajansı yürütmüştür.

2. Kurumsal İşbirlikleri

a. Kurumların bağlı olduğu mevzuatlar: Sosyal sorumluk çalışmaları vardır. Birçok kurumdan destek alınabilir.

b. Sosyal sorumluluk çalışmaları: Bir çok kurum, vakıf mevcuttur. Herhangi bir modülünüze sponsorluk sağlanabilir.

Mersin Çocuk Üniversitesi ve Sürdürülebilirlik Kurumsallaşma

1. Çocuk Üniversiteleri İçin Akreditasyon: Türkiye de çocuk üniversitelerine yönelik bir akreditasyon sistemi yoktur.

2. Çocuk Üniversitelerine Yönelik Mevzuat Çalışmaları

3. Türkiye Çocuk Üniversiteleri Birliği: Beraber etkinlikler yapılması ve her çocuk üniversitesinin birbirinden haberdar olması gerektiğini düşünmektedirler. Doğru zamanlarda bir araya gelinmesi ve stratejik hedefler doğrultusunda hareket edilmesi gereklidir.

19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Yrd. Doç. Dr. İsmail Gelen
19 Mayıs Üniv. Çocuk Üni. Müd.

OMUÇEM '21.yy'ın eğitimini şekillendirecek olan anahtar kavramlar nelerdir?' sorusuyla yola çıkmışlardır.

Bu anahtar kavramları ise; düşündüğünü ifade etme, eleştirel ve yansıtıcı düşünme, yaratıcı düşünme ve entelektüel merak, bilgi ve medya okuryazarlığı, kişilerarası beceriler, işbirliği becerileri, yöneltme, dili doğru ve etkili kullanma, iletişim becerileri, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, değerler ve karakter eğitimi, sağlık kültürü ve güvenli yaşam, el+kalp+zihin, hız, hayat boyu öğrenme şeklinde ifade etmişlerdir.

(OMUÇEM) 2547 sayılı kanununun 2880 sayılı kanunla değişik 7/ d-2 ve 14.maddesi uyarınca, 30-03-2011 tarih ve 27890 sayılı Resmi Gazetede yönetmeliği yayımlanarak kurulmuştur.

OMUÇEM öğrencilerin meslek seçimini kolaylaştırmayı, kendilerini tanıma ve yöneltmeye yardımcı olmayı, öğrencilerin bir alanda daha detaylı ve derinlemesine bilgi sahibi olmalarını sağlamayı, basit mesleki tecrübeler edinmelerini, insan sermayesini etkili kullanabilmeyi, bilimsel araştırmalara uygulamalı olarak fırsatlar vermeyi, bireylerin kendilerini tanıma, geliştirme ve gerçekleştirmesine katkıda bulunmayı, yükseköğretime ilgi- bilime saygıyı artırmayı, kurum ve kuruluşların potansiyellerini çocuklarımızın eğitimine sunmayı, kaliteli ve verimli bir eğitimin yanında düşünme becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

“OMUÇEM Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödeme Dağıtım Usul Ve Esasları” da

hazırlanarak OMU Senatosu tarafından kabul edilmesinin ardından birçok etkinlik planlamış ve gerçekleştirmiştir.

Birçok komisyon kurarak merkezlerini hazır hale getirmişlerdir.

OMU Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde uygulanmakta olan programlar 4 boyutta gerçekleştirilmektedir. Bunlar; Beceri ve Sanat Programları, Bilim Modülleri, Yaz/Kış Okulları ve Geziler'dir.

OMU Çocuk Üniversitesi meslek seçimi, bir alanda daha detaylı ve derinlemesine bilgi sahibi olma, yönlendirme, basit mesleki tecrübeler yaşatma, bireylerin kendini tanımalarını sağlama, geliştirme ve gerçekleştirmesine katkıda bulunmaları açısından önemli bir rol üstlenmiştir. Gerçekleştirilen/açılan eğitimleri ise; Fen Bilimleri ile Tanışma Okulu, Deneylerle Fen Bilimleri Okulu, Kort Tenisi, Deneylerle Fizik, Aktif İngilizce, Ebru Sanatı, TÜBİTAK proje yazma eğitimi, Temel Web Tasarımı, Satranç Öğreniyorum, Yan Flüt, Robot Yapımı, Masa Tenisi, Çocuklar İçin Bilgisayar Programı, Web Tasarımı, Çocuk Korosu, Karikatür, Educakids MBA ve Zekâ ve Akıl Oyunları'dır.

Öğrencilere eğitimin tabiri caizse sıraya vidalayarak verildiğini düşünen OMUÇEM ya yaşamı sınıfa götürmek gerektiğini ya da sınıfı yaşama götürmek gerektiğini düşünmektedir. OMUÇEM ise sınıfı yaşama götürmeyi tercih etmiştir. Ve çalışmalarını bu şekilde yürütmüştür.

OMU Çocuk Üniversitesi'nin farkı; merkezde yaşamsal değeri olan basitleştirilmiş ama bilimsel temelleri olan kazanımlar edindirilmektir. Ve OMU Çocuk Üniversitesi normal örgün eğitimde yer alan tüm ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerini kapsamaktadır.

Bir diğeri ise; merkezdeki öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeyi önemsenerek seviyelerine uygun, eğitici ama aynı zamanda da eğlendirici etkinliklerle eğitim verilmektedir.

Küçük yaşlardan itibaren çocuk ve gençlere ulaşarak onların sosyalleşmesini ve gelişimini sağlamaktadır.

OMUÇEM'in 19 Mayıs Üniversitesi'ne katkıları; bilgi üretmek, üretilen bilgilerin bizzat kullanıcıları olan öğrenciler tarafından kullanılması ve fark edilmesini sağlamak, bilimsel araştırmalara uygulamalı olarak fırsat vermek, ekonomik olarak üniversitenin gelirlerini artırmak, kamu imkânlarının verimliliğini artırmak ve sosyal olarak; üniversite- toplum- birey ilişkilerini geliştirmektedir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesinin içerisindeki tüm kurumlar, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Belediyeler, Samsun Atlı Binicilik Spor Tesisleri, İl / İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri, Tüm devlet okulları, Özel Okul ve Kolejer ile işbirliği yapmışlardır.

OMU Çocuk Üniversitesi gerçekleştirdiği tüm etkinlikler sonunda bizzat OMU Üniversite Logolu ve Rektör İmzalı “katılım sertifikası” vermektedir.

Geleceğe yönelik planları; yurt dışı öğrenci gruplarına fix programlar düzenlemek, etkinlik yelpazesini geliştirmek, tanınırlığını artırmak, proje yelpazesini çeşitlendirmek ve başarılı öğrencilere burs vermektir.

Yapmak isteyip de gerçekleştirmedikleri çalışmaları ise; merkezin yapmış olduğu faaliyetlerdeki tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetlerini yürütememektir.

SİNOP ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Yrd. Doç. Dr. Nurhan Öztürk Geren

Sinop Üni. Çocuk Uni. Müd.

Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi (Çocuk Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi) 30 Ocak 2012 Tarihli ve 28189 Sayılı Resmî Gazete ilanı ile resmi olarak faaliyete geçmiştir.

Okul öncesi dönemden yükseköğretime kadar uzanan farklı yaş gruplarındaki tüm öğrencilerin keşfetme mutluluğunu yaşayacakları, bilime ve çevreye olan merak ve ilgilerini canlı tutarak, üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesi yolunda uygun zemini oluşturmayı amaçlamıştır.

Sinop Üniversitesi Çocuk Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (Çocuk Üniversitesi) Misyonu, öncelikle Sinop ili olmak üzere, bölgelerinde ve ülkede bireysel yeteneklerinin farkında olan, günlük yaşam ve bilim arasında ilişki kurabilen, bilime ve sanata karşı merak duyan, özgün fikirler ortaya koymaya teşvik ederek, üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesi yolunda uygun zemini oluşturmak ve olumlu bilim insanı imajı geliştirmelerine katkı sağlamaktır.

Sinop Çocuk Üniversitesi Vizyonu ise, Okul öncesi dönemden yükseköğretime kadar uzanan farklı yaş gruplarından oluşan kesimlere hitap eden etkinlikler gerçekleştirmek, hem ulusal hem uluslararası ortamdaki çocuk üniversiteleri ile işbirliği içinde olmak, çocuk üniversitelerinin yaygınlaştırılması yönünde işlevsel bir role sahip olan bir birim olmaktır.

Sinop Çocuk üniversitesi kurulduğu günden beri 9 farklı program ile öğrencilere kapılarını

açmış, gerçekleştireceği 3 etkinlikle de daha büyük kitlelere ulaşmayı hedeflemiştir. Bu etkinliklerden öğrencilerden belirli bir ücret alınmıştır.

Sinop Çocuk Üniversitesi Faaliyetleri; Fen bilimleri, sosyal bilimler ve güzel sanatlar alanlarından seçilen çeşitli etkinlikleri içeren Bilimle Tanışma Programı-1, 29 Nisan-20 Mayıs tarihlerinde 4-7. sınıf düzeyindeki öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.

Güzel sanatlar alanlarından seçilen çeşitli etkinlikleri içeren Bilimle Tanışma Programı-2 ise 27 Mayıs - 17 Haziran tarihlerinde 4-7. sınıf düzeyindeki öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.

Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi'nin 3. programı, TÜBİTAK tarafından desteklenen Kuzeyin Cenneti Sinop'ta Eğlenceli Bilim, Sanat, Spor Okulu projesi olmuştur. Etkinlikler 2-14 Temmuz tarihleri arasında ilköğretim 6. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Bu proje ücretsiz yapılmıştır ama yine de katılım çok az olmuştur. Katılımı arttırmak için bütün okullarda duyurular yapılmıştır.

Faaliyetleri arasında 1. Bilim ve Sanat Şenliği de yer almaktadır. Bu etkinlik Sinop Üniversitesi tarafından Bilimsel Araştırma Projesi olarak kabul edilmiştir. Sinop ilindeki ilköğretim öğrencilerine çocuk üniversitesi bünyesinde projelerle destekli programlardan öğrencilerin ücretsiz olarak yararlanmasını sağlamak, bilime sempati oluşturmak, çocukların sanat ve spor etkinlikleri yapmalarına fırsat tanımak, çocukların ileriki tercihlerine olumlu katkıda bulunmak ve bilim ile günlük yaşam arasında bağ kurarak bilimle iletişime süreklilik kazandırmak projenin başlıca amaçları arasındadır. 20 Nisan- 25 Mayıs 2013 tarihlerinde gerçekleşen projeden ildeki 50 öğrencinin faydalanması sağlanmış ve program 5 haftalık programlar halinde devam etmiştir.

Eğlenceli Bilim, Sanat ve Spor Projesi; 2012-2013 Eğitim- öğretim yılında 5. sınıfı bitirerek 6. sınıfa geçmeye hak kazanmış öğrencilere yönelik olan Çocuk Üniversitesi'nin 2. TÜBİTAK destekli projesidir. Etkinlikler 26 Ağustos- 6 Eylül 2013 tarihleri arasında 25'şer öğrenciden oluşan 2 ayrı grupta 5 gün gerçekleştirilmiştir.

08.07.2013 ve 12.07.2013 tarihleri arasında Viyana Çocuk Üniversitesi ziyaret edilmiş, Viyana Çocuk Üniversitesi'nin etkinlikleri incelenmiş ve iki Çocuk

Üniversitesi arasında iş birliği olanakları konuşulmuştur.

Bir diğer etkinlik olarak da; Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne bağlı Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi Müdürlüğü'nde bakım ve koruma altında bulunan engellilere yönelik etkinlikleri devam etmektedir.

14-15 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleşen etkinliğe ildeki 10 Okuldan 509 öğrenci katılmıştır. Öğrenciler katılımları sürecinde farklı materyalleri inceleme ve yapım aşamalarını öğrenme hatta bazı materyalleri kullanma fırsatı bulmuşlardır.

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri ise;

Yenilikçi Eğitim Uygulamaları: Sinop Çocuk Üniversitesi'nde Bilim Eğlencelidir II

Etkinlik Sinop Üniversitesi tarafından Bilimsel Araştırma Projesi olarak ikinci kez kabul edilmiştir. İldeki ortaokul 6.sınıf öğrencilerine yönelik gerçekleştirilecek proje 2-3-9-16-23 Mayıs 2015 tarihlerinde gerçekleşecek ve projeden ilde 30 öğrencinin faydalanması sağlanacaktır.

III. Bilim ve Sanat Şenliği

Etkinlik 14-15 Mayıs 2015 tarihlerinde gerçekleştirilecektir. Yapılacak etkinliklerden Sinop ilindeki tüm okulöncesi, ilk ve ortaokul öğrencilerinin faydalanması amaçlanmıştır.

FeTeMM Eğitim Yaklaşımı: Fen Sınıflarının Disiplinler Arası Bağlarla Güçlendirilmesi

Son yıllarda eğitim reformu hareketleri içerisinde merkezi konuma sahip olan FeTeMM eğitimi, öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olarak yetişmeleri ve bu yolla toplumların zamana uygun olarak yeniden şekillenmesine yönelik getirdiği öneriler ile bu konumda bulunmayı hak ediyor gözükse de yaklaşımın eğitimle ilgili mevcut unsurları (okul, öğretmen, müfredat, ölçme-değerlendirme yaklaşımları, öğretmen yetiştirme programları vb.) yeniden yapılandırmayı gerekli kılması uygulanabilirliği önünde büyük bir engel olarak durmaktadır. ABD ve birçok Avrupa ülkesinde FeTeMM eğitiminin gerektirdiği bu değişimler gerçekleştirilmeye başlanmış olmasına rağmen ülkemiz açısından henüz böylesi bir girişimden söz etmek mümkün gözükmemektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilmesi planlanan bu proje ile ilköğretim fen bilimleri dersinin mevcut şartları bağlamında FeTeMM eğitiminin gerçekleştirilmesine yönelik bir modelin fen bilimleri öğretmenleri ile tanıştırılması amaçlanmıştır.

Farklı illerde MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan 24 fen bilimleri öğretmenin katılımı ile gerçekleştirilecek bu projede ülkemizin çeşitli üniversitelerinde konu ile ilgili çalışmaları bulunan sınırlı sayıdaki akademisyenin işbirliği ile bu yenilikçi yaklaşımın katılımcılar aracılığı ile

farklı illerdeki öğrencilere ulaştırılması projenin nihai hedefi olarak belirtilebilir.

Çocuk Üniversitesi olarak çalışmalarına devam ederken uluslararası düzeyde de çocuk üniversitelerini takip ederek, Sinop Çocuk Üniversitesini gelişmeler çerçevesinde yapılandırmayı hedeflemektedir.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

Yrd. Doç. Dr. Ceren Acar
İnönü Üni. Çocuk Üni. Müd.

İnönü Çocuk Üniversitesi, sosyoekonomik olarak dezavantajlı çevreler dâhil her türlü kesimden ilköğretim öğrencisinin erken yaşlarda üniversite ortamı ve akademik yaşam ile tanışmalarını hedeflemektedir.

Görsel yönü zengin deney ve uygulamalarla çocukların bilime olan ilgileri, bilimsel araştırma ve analitik düşünme yetenekleri artırılırken, öğrenmenin yaşam boyu bir olgu olduğundan hareketle öğretmenlere düzenli olarak bilimdeki en son gelişmeler ve kendi okullarında yapabilecekleri çeşitli yeni deney ve uygulamalar konusunda bilgilendirmede bulunmaktadır.

İnönü Çocuk Üniversitesi'nin logosunun yap-boz olmasının sebepleri; yap-boz, zekânın, el becerisinin, dikkatin, uzun ve sabırlı bir sürecin sonunda ulaşılan başarının simgesi ve logodaki yap-boz parçası formu aynı zamanda kollarını açmış, güven ve inançla ileriye doğru koşan bir çocuk formunda olmasıdır.

İnönü Çocuk Üniversitesi faaliyetleri; Her yıl biri kış kampı diğeri yaz okulu olmak üzere iki büyük etkinlik düzenlenmektedirler. Talebe yönelik olarak çevre illerden ya da şehrin ilköğretim okullarından gelen öğrencilerle tek günlük eğitimler verilmektedir.

Etkinliklerin finansmanı, TÜBİTAK ve BAP projeleri ile gerçekleştirilmektedirler.

Etkinlikleri öğrencilere ücretsizdir. Kış kampı sömestr tatili içinde 6-7 gün süren bir etkinliktir. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün seçtiği başarılı öğrenciler (100-120 öğrenci) katılmaktadırlar. Öğrenciler sırasıyla fakültelerde derslere girmekte, laboratuvarda deneyler yapmakta ve bölümler hakkında bilgi almaktadırlar. İklim koşulları nedeniyle kış kampında dış aktiviteler bulunmamaktadır.

Öğrencilerin üniversiteye ulaşımı üniversitenin servis araçları ile sağlanmaktadır.

Köy Okulları Bilim Şenliği, yaz dönemi içinde gerçekleştirdikleri bir etkinliktir. Malatya çevresindeki köylerden seçilen öğrencilere yöneliktir. Kontenjanları 40-50 öğrencidir. Ve Öğrenciler ortalama 8-9 gün boyunca üniversitede ağırlanmaktadır. Her 3-4 kişilik öğrenci gruplarına bir üniversite öğrencisi rehberlik etmektedir.

Bölümlerde işlenen derslerin yanı sıra arazi çalışmaları ve açık havadaki spor aktiviteleri yaz etkinlikleri de bulunmaktadır. Akşamları ise öğrenciler öğretmenlerinden drama dersleri almaktadırlar. Tek gün olarak düzenlenen etkinlikler talebe bağlı olarak gerçekleşmektedir.

Üniversiteyle irtibata geçen öğretmenler aracılığı ile gelecek grubun ilgi alanına yönelik bir program oluşturulmaktadır. Bu etkinlikler genellikle öğrencilerinin kariyer tercihleri ya da proje çalışmalarını hedef almaktadır.

IV. PANEL KONUŞMALARI

TÜRKİYE'DE ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİNİN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ

Konferans boyunca aslında üç konuyu veya soruyu üzerinde durulan en net konular olarak ele almak mümkündür.

1. Akreditasyon Çocuk Üniversiteleri için şu anda gerekli midir?

2. Türkiye'deki yapılanmayı ele aldığımızda Çocuk Üniversitelerinin çoğunlukla Eğitim Fakülteleri tarafından açıldığını ve yürütüldüğünü görmekteyiz. Bu bizi geliştirir mi yoksa kısıtlar mı?

3. Avrupa'yla birlikte veya kendi içimizde bir ağ kurulduğu takdirde öğrenci veya öğretim üyesi hareketliliğini gerçekleştirmemiz mümkün müdür?

Ege Çocuk Üniversitesi Müdürü Hülya YILMAZ; belirtilen konulara yönelik şunları ilettiği; Şu anki durumdan izlediklerimden ve duyduklarımın memnuniyetimi belirtmek isterim. Birçoğumuz emekleme dönemini halletmiş durumdadır. Birbirimizden farklılıklarımız olsa da hedef kitlemiz bellidir ve aslında bakıldığında Çocuk Üniversiteleri birbirine benzer eğitimler vermektedir. Her ne kadar program içerikleri ve işlenişleri birbirinden farklı olsa da; sonuçta hedefimiz ve odak noktamız açıktır. O noktada bir sorun olduğunu düşünmemekteyim. Akreditasyon konusuna gelince kim akredite edecek, öncelikler ne olacak, yer mekân olarak hepimizin kullanım alanları çok farklı binalarımız mevcut değil; bunun dışında kadrolu akademisyenimiz yok kimi akredite edeceksiniz gibi sorular karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple akreditasyon sürecinin çok kısa bir zamanda olabileceğini düşünmemekteyim fakat burada birbirimizi tanımanın en önemli kazanım olduğuna inanmaktayım. Bununla birlikte yurt dışı örneklerinden ziyade önce Türkiye'de nasıl bir "Çocuk Üniversitesi" yapısı oluşturmalıyız kurgulamamız gerekmektedir. Yurt dışı örneklerini almamız oldukça etkilidir fakat bu bize uyacak mıdır yoksa bizde emanet mi duracaktır bunu sindirmemiz gerekmektedir. Kurumsal ve kimliksel farklılıklarımız mevcuttur. Kendi içimize baktığımızda Vakıf Üniversiteleri ekonomik anlamda ya da kişileri çalıştırabilme anlamında bizden çok farklı artılara ve kolaylıklara sahiptir. Kendi iç yapımızı nasıl kurgulamalıyız düşünmemiz gerekliliği önemli bir konudur. Bunu bir hayli tartışmamız gerekmektedir. Bundan sonraki toplantının teması bunun üzerine kurgulanabilir. Tabiki gözümüzü kulağımızı Avrupaya kapamamız mümkün değildir nitekim bu oluşumun hareket noktası da Avradır. Fakat gördüğüm kadarıyla networkte de bir yapı ya da model şu anda söz konusu değildir. Belki bu networkte de yapılanma düzenli olursa bizimde ondan da faydalanmamız mümkün olacaktır.

Eğitim Fakültelerinin Çocuk Üniversitelerini yürütme konusuna gelince; bir Eğitim Fakültesi öğretim üyesi olarak tabiki bunun Eğitim Fakültesi ayağının olmasını çok önemsemekteyim. Çünkü bizlerin laboratuvarı çocuklardır, çalıştığımız konuyu ve ilgi alanımızı çocuklar

oluşturmaktadır. Bizim çocuklarla ilgili bir deneyimimizin olması doğaldır. Tabiki Eğitim Fakültesi olarak bizim de içimizde lisans programı olmayan Eğitim Denetimi, Eğitim Programlama, Ölçme Değerlendirme gibi bölümler de vardır fakat bizler hepimiz staj anlamında ya da araştırma anlamında farklı yaş grubundan çocuklarla birlikte çalışırız. Yani Eğitim Fakülteleri bu konuda önemli bir alanı oluşturmaktadır ama bundan daha da önemli bir nokta; Çocuk Üniversitesi yöneticilerinin üniversitedeki diğer öğretim üyeleri ile tanışık olması ve iç içe olmasıdır. Örneğin 28 yılını aynı üniversitede geçirmiş olmak ve üniversitede senatörlük görevini yürütmek benim için büyük bir avantaj oluşturmaktadır. Bu kapsamda kendi adıma üniversitede kiminle bağlantı kurulması gerektiği ve hangi programın açılacağı benim için oldukça nettir. Bu sebeple evet Eğitim Fakültesi öğretim üyesinin yönetici olması çok önemlidir ama aynı zamanda bu öğretim üyesinin üniversitenin diğer bölümleriyle tanışıklığının olması da oldukça önemlidir. Yöneticiliği tabiki bir Fen Fakültesi hocası da yürütebilir fakat yine de eğitimin pedagojik yönünün üzerinde durulması ve programın çocuklara uyarlanması anlamında bir eğitim fakültesi işbirliği şarttır. Bu sebeple Çocuk Üniversitelerinin yöneticileri Eğitim Fakültesi öğretim üyelerinden olmasa bile Eğitim Fakültesinin işbirliği bu anlamda oldukça önemli bir noktayı oluşturmaktadır. Çocuk Üniversitelerinin yardımcısı ya da yönetim kurulu üyelerinin Eğitim Fakültelerinden olması gerekmektedir.

Ankara Çocuk Üniversitesinden Sayın Uzman Ece ÖZDOĞAN ise yine bu üç konuya yönelik şu düşüncelerini paylaşmıştır; Akreditasyon konusu Türkiye’de ilk Çocuk Üniversiteleri çalıştay düzenlendiği esnada da konuşulmuştur. Aynı şekilde o zaman da Türkiye bağlamında bir network kurulması konusu üzerinde özellikle durulmuştur. O zaman gerçekleştirilemeye de ülkemize Çocuk Üniversitelerinin sayısı arttıkça tekrar bu konuya dönülmüştür. Neler yapılabilir konusunda mevzuat aslında oldukça nettir. İnsanlar üniversite üzerinden çocuğu bilim ve araştırma ile tanıştırma amacıyla uygulama ve araştırma merkezi veya koordinatörlük olarak Çocuk Üniversitelerini kurmakta ve bir yönerge kapsamında çalışmalarını devam ettirmektedir. Belki bir network oluşturulup üniversitelerin birbirinden haberdar olma kısmı aşılabilir.

Öğrenci ve öğretim üyesi hareketliliği konusuna gelince; zaman zaman bizim eğitimcilerimizden bazıları Viyana’da yaz döneminde eğitim vermeye gitmektedir. Aslında bu hareketliliğin sadece bir ayağını oluşturmaktadır. Belki de ilk başlangıç olarak bu şekilde bir düzenleme yapılmalıdır. Çocuk Üniversiteleri olarak ortak bir ürün çıkardıktan sonra Türkiye açısından bir hareketlilik projesi daha sağlıklı olacaktır. Burada eğitim kısmına bir ekleme yapılmalıdır. Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesinin ilk yöneticisi tiyatro bölümündendir. Şu anki yöneticisi ise Çocuk Gelişimi Bölümü Sağlık Bilimlerindedir. Önemli olan noktalardan birisi yöneticinin üniversiteyi tanıyan bir yönetici olması gerektiğidir. Çünkü böyle bir yönetici programların açılması açısından daha destekleyici olacaktır. Çünkü eğitim verecek öğretim üyelerimizle Çocuk Üniversitesi olarak eğitimi nasıl verebilecekleri konusunda uzmanlarla zaten bir araya getirmekteyiz. Çünkü böyle bir programı düzenleyecek olan bir öğretim üyesi de zaten bu konuda bilgi almak için araştırma yapmaktadır ve bize başvurmaktadır. Şu anki yöneticimiz Sayın Prof.Dr. Neriman

Aral'da bu konularla ilgili eminim ki birşeyler eklemek isteyecektir.

Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müdürü Sayın Prof. Dr. Neriman ARAL ise belirtilen konularla ilgili olarak şu noktalara değinmiştir;

Öncelikle Eğitim Fakültesi boyutunda olayı değerlendirmek istiyorum. Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü Öğretim Üyesi olarak bu görevi yürütüyorum ve kesinlikle Eğitim Fakültesi olmazsa olmaz kısmına katılmaktayım. Ankara Üniversitesi Çocuk Üniversitesinde Bilim Kurulu oluşturulurken her alandan mutlaka bir öğretim üyesinin olmasına dikkat edilmiştir. Bilim Kurulumuzda Tıp'tan, Astronomi'den, İlahiyat'tan, Çocuk Gelişimi'nden birçok alandan öğretim üyelerimiz mevcuttur.

Bunun dışında mutlaka bir ağın oluşturulması gereklidir. Fakat akreditasyonla ilgili şüphelerim mevcuttur çünkü henüz daha kurumsallaşmayla ilgili sıkıntılar yaşanmaktadır. Binaların olmaması, mali kaynakların nasıl yürütüleceğiyle ilgili çözümlerin olmaması bekleyen sorunlardandır. Çocuk Üniversiteleri olarak proje ağırlıklı çalışılmaktadır ve projelerden destek olarak programlar yürütülmektedir. Bundan dolayı da elde edilen gelirler, mali kaynaklar eğer projeler olmazsa oldukça zordur. Yani projelerle bu işler yürütülmektedir. İlerleyen zamanlarda akreditasyon da konuşabilir fakat şu an daha erken olduğu görülmektedir. Öncelikle networkün kurulup Çocuk Üniversitelerinin birbirleri ile ilişkilerinin daha fazla artırılması ve birbirimizle ortak çalışmaların yürütülmesi daha etkili olacaktır. Çocuk Üniversiteleri toplumu üniversitenin buluşmasında çok etkin ve önemlidir. Bu tarafımızdan gerçekleştirilmektedir. Nitekim hem yetişkin hem çocuk boyutunda oldukça büyük bir kitleyle temas kurulmaktadır.

Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müdürü Yrd. Doç.Dr. Nurhan Öztürk GEREN ise bu üç konuyla ilgili aşağıdaki noktalar üzerinde durmuştur;

Eğitim Fakültesi temel olmalı mı evet Eğitim Fakültesi temel olmalıdır ancak mutlaka diğer fakültelerden de yararlanılmalıdır. Şu an Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesinde Fen Bilgisi Anabilim Dalı öğretim üyelerimiz daha aktif çalışmaktadır fakat eğitim programlarımızı yaparken diğer birçok fakültemizle birlikte hareket edilmektedir. Örneğin; Sinop Üniversitesinde Su Ürünleri Fakültesi mevcuttur. Bu fakülte tamamen kendi alanı ile ilgili çalışmalar yapmaktadır. Bu fakülte ile birlikte oturup ne yapılabilir diye düşünüldüğünde; su ürünlerindeki deniz canlılarının öğrencilere tanıtılması üzerinde durulmuştur. Bu sebeple çok fazla uzağa gidilmeden üniversitelerin bünyesinde ne kadar öğretim elemanı varsa onlardan faydalanılmalıdır. Ama bu yapılırken tabiki de formasyon önemli bir konudur ve Eğitim Fakülteleri bu bağı sağlamaktadır. Bu sebeple bütün programlar mutlaka formasyona bağlı olarak yapılandırılmalıdır. Sinop Üniversitesi Çocuk Üniversitesi olarak bizim de Bilim Kurulumuz İlahiyat, Mühendislik, Mimarlık gibi farklı bölümlerden öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Sinop Çocuk Üniversitesi yeni yeni büyümektedir ve büyüdükçe birçok fakülte ile işbirliğimiz başlamaktadır. Fakat tabiki

bu işte gönüllülük esastır. Gönüllü olmazsanız birçok sıkıntıyla karşılaşmaktasınız. Çünkü hiçbir öğretim üyesini zorla bir etkinliğe davet etmeniz veya dâhil etmeniz mümkün değildir. Öğretim üyeleri alanında ne kadar yetkin olursa olsunlar; gönüllü değillerse bu işin peşinden sürüklemeniz mümkün değildir. O yüzden evet Çocuk Üniversiteleri kesinlikle Eğitim Fakültesi odaklı olmalıdır ama bir şekilde diğer fakültelerle de işbirliğini sağlamalıdır.

Türkiye ve yurt dışı hareketliliğine gelince; aslında böyle bir konferansla İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesinin çok önemli bir adım attığını düşünüyorum. Çünkü Çocuk Üniversitelerinin ne yaptığı burada açıklık kazanmıştır. 19 Mayıs Çocuk Üniversitesi yöneticimizle çok yakın şehirlerde olmamıza rağmen burada tanışarak birbirimizin çalışmalarından haberdar olması fırsatını yakaladık. Bu sebeple bu tarz çalışmalar oldukça önemlidir ve aramızdaki iletişimi arttırarak gelişmeyi sağlayacaktır. Açıkçası oluşturulacak network'ün de ancak bu tarz çalışmalarla oluşturulabilmesi mümkün olacaktır.

19 Mayıs Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müdürü Yrd. Doç.Dr. İsmail GELEN ise bahsedilen üç konuya yönelik olarak, aşağıdaki noktaların altını çizmiştir; Bugünkü toplantımızın adı Avrupa'da ve Türkiye'de Çocuk Üniversiteleri idi. Avrupa'da şu an buradadır Türkiye'de buradadır. Buradan bir sonuç bildirgesi çıkması gerekmektedir. Bu sonuç bildirgesinde de herkesin hemfikir olduğu nokta bence bir veri tabanının kurulması şeklindedir. Örneğin; YÖKSİS'e, ÖSYM 'ye girmek için belirli bir şifre gereklidir. Çocuk Üniversitelerine de ulaşım hakkı verilecek bir ortak veri tabanının oluşturulması gündem maddesi olmalıdır.

Burada diğer önemli bir konu olarak akreditasyondan bahsedildi fakat akreditasyon yapacak olan kurumun uluslararası ve bağımsız olması gerekmektedir. Şu anda Çocuk Üniversitelerini akredite edecek uluslararası ve bağımsız bir kurum yoktur. Bu sebeple akredite olalım denilse bile Çocuk Üniversitelerini akredite edecek böyle bir kurum yoktur. Belki de bu noktada Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği'ne büyük görev düşmektedir. Çocuk Üniversiteleri olarak yılda bir toplanması gerekmektedir. Bu sebeple bundan sonra bu toplantıların bir değerlendirme toplantısı şeklinde her sene Çocuk Üniversitesi olan bir üniversitede toplanması gerekmektedir.

Bir diğer üzerinde durulması gereken konu; MEB ile işbirliğidir. Kanunen MEB sertifika verme hakkına sahip olan tek kurumdur. Çocuk üniversiteleri MEB' e alternatif midir? Yoksa tamamlayıcı mıdır? Bunun adını iyi koymak ve Milli Eğitim'de doğru bir algı oluşturmak gerekmektedir. Eğer bu algı doğru bir biçimde oluşturulabilirse, Mili Eğitim Bakanlığı Çocuk Üniversitelerine kendisi öğrencileri seçerek gönderecektir. Bunun için Çocuk Üniversiteleri birliği kurulursa MEB ile görüşülebilir.

Bir diğer değinilecek konu ise, şeffaflaştırma ve materyallere açık ulaşım. Her Çocuk Üniversitesinin web sayfası mevcuttur. Bu sayfalarda ders içerikleri, etkinliklerin amacı, bu etkinlikleri kimler hangi sürede vereceğin bilgisi mutlaka paylaşmalıdır. Bu bilgilerin tamamı 19

Mayıs Çocuk Üniversitesi olarak sayfamızda şeffaf bir şekilde paylaşılmaktadır. Aynı şekilde web sayfalarında diğer Çocuk Üniversitelerinin web sayfası bağlantılarının paylaşılması da gerekmektedir.

Dile getirilmeyen diğer konu ise, sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkilerdir. Sivil toplum kuruluşları da birçok anlamda Çocuk Üniversiteleri için destekleyici olacaktır. Eğitim Fakültesinin Çocuk Üniversitesine desteğinin olması çok önemlidir. Çocuk Üniversitelerinin bir yerinde mutlaka Eğitim Fakültesinin olması gerekmektedir. Fakat Çocuk Üniversitesinin tamamen Eğitim Fakültesinin tekeline geçmesi yanlıştır.

Her Çocuk Üniversitesinin çalışmaları ve sorunları aynı değildir. Çünkü hem koşulları hem de buldukları bölge itibarıyla Çocuk Üniversiteleri birbirinden farklıdır. Bu sebeple de her Çocuk Üniversitesi birbirine anlayışlı olması ve yardımcı olması gerekmektedir.

Mersin Çocuk Üniversitesi Koordinatörü Soner YURTDAŞ ise akreditasyon, MEB'le işbirliği ve Çocuk Üniversiteleri Eğitim Fakültesi arasındaki ilişkiye yönelik şu konular üzerinde durmuştur;

Akreditasyonla ilgili süreç tamamlanmadan önce birkaç ekleme yapılmalıdır. Herşeyden önce burada Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin temsilci ve yöneticileri bulunmaktadır. Türkiye'de yakın bir gelecekte birçok Çocuk Üniversitesi açılacaktır ve bunların hepsi üniversitelerin altında olmayacaktır. Bunu görüyoruz belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve birçok farklı kurum kuruluş bu konunun cazibesine katılacak ve bu cazibenin içerisinde kendisine yer edinmeye çalışacaktır. Bu noktada akreditasyon süreci bir yerde başlamak zorundadır. Eğer bu süreç Çocuk Üniversiteleri tarafından başlatılmazsa ve sınırlar net bir şekilde çizilmezse bu sürece uymayanlar için herhangi bir yaptırım söz konusu olmayacaktır. Akreditasyona ihtiyaç duyduğumuz zamansa bir takım kuralları uygulamak veya uygulatmak bununla ilgili bir süreci yönetmek çok daha zor olacaktır. Akreditasyonu bizzat bir uygulama olarak ele almak gerekmektedir. Şu anki Çocuk üniversiteleri yapısının içerisinde artı ve eksilerini değerlendirilmesi; iyi yönlerinin ve zayıf yönlerinin analiz edilmesi atılacak ilk adımdır. İyileştirmeye açık alanların tesbit edilerek geliştirilmesi ise ikinci adımdır. Bunların hepsi bir süreç işidir fakat bu süreç başlatılmadığı sürece her zaman o sorular devam edecek ve o sorular sürekli karşımıza çıkacaktır. Şu anda üniversitelerimiz veya Çocuk Üniversitelerimizin buna hazır olmadığı açıktır. Yine de başlangıç için mükemmeli aramamız söz konusu değildir. Şu anda şartlarımız bellidir fakat en azından bir Çocuk üniversitesinin açılabilmesi için, eğitim programlarını uygulayabilmesi için ve o eğitim programları uygulanırken izlenebilecek süreçlerin önceden bilinebilmesi için bir çerçeveye ihtiyaç vardır. Eğer o çerçevenin dışında kalınırsa ve bu çerçeve Çocuk Üniversiteleri tarafından oluşturulamazsa zamanı geldiğinde bu çerçeve bu işin içerisinde olmayan birileri tarafından oluşturularak uygulamaya geçirilmek istenilebilir. Fakat bu süreç zorlukları yaşayanlar olarak hâlihazırda Çocuk Üniversiteleri

tarafından oluşturulursa daha sağlıklı bir durum ortaya çıkacaktır.

MEB ile işbirliği konusunda, Mersin Çocuk Üniversitesi MEB temel eğitim genel müdürlüğü ile Çocuk Üniversitesi hakkında proje ortaklığı ile ilgili görüşme yapmıştır. MEB' in Çocuk Üniversitelerine bakış açısı bu yapının eğitim sisteminin dışında olamayacağı şeklindedir. MEB tarafından Çocuk Üniversiteleri eğitim sistemi içerisinde var olan okul kulüplerinin içerisinde; sosyal çalışmalar kapsamında değerlendirmek istenmektedir. Bu sebeple de çok büyük bütçeli bir proje çalışması yapmak istemektedirler. Bununla ilgili MEB ile bütün Çocuk Üniversitelerini kapsayacak bir görüşme tekrar yapılacaktır.

Bir diğer konu ise; Eğitim Fakülteler ile ilgili olan konudur. Öncelikle Eğitim Fakültelerinin Çocuk Üniversiteleri üzerindeki etki analizlerini yapmaları gerekmektedir. Çünkü şu anda Çocuk Üniversitelerinde yapılan çalışmalar akademik olarak bir etki analizine tabi tutulmamaktadır. Çocuk Üniversitelerinde yapılan etkinlikler sonrasında eğer Eğitim Fakültesi tarafında etki analizine tabi tutulmazsa, etkinlikler belli bir çerçevede sürekli olarak tekrarlayan çalışmalar halini alacaktır. Bir Çocuk Üniversitesi çalışması hangi alanda olursa olsun etki analizi iyi bir biçimde yapılmalıdır. İyileştirmek için neler yapılması gerektiği üzerinde çalışılmalı ve programlar iyileştirildikten sonra tekrar ve tekrar etki analizleri devam ettirilmelidir. Bunu Türkiye 'de yapabilecek tek yer Eğitim Fakülteleridir. Bu sebeple Eğitim Fakülteleri her anlamda Çocuk Üniversiteleri için çok büyük önem teşkil etmektedir.

Bir diğer üzerinde durulması gereken konu da Çocuk Üniversitelerinin hareketliliğidir. Mersin Çocuk Üniversitesinde bu sene TÜBİTAK 4007 Kapsamında bir Bilim Şenliği yapılacaktır. Bu Bilim Şenliğinin etkinlikleri çok kapsamlı olacaktır. Gelecek sene ise bu Bilim Şenliğine Mersin Çocuk Üniversitesi bütün Çocuk Üniversitelerini ve Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliğini davet etmeyi düşünmektedir. Gelecek yılki Mersin Bilim Şenliğini, Mersin Çocuk Üniversitesi tüm Çocuk Üniversitelerinin dâhil olacağı bir yapılanmayla gerçekleştirecektir. Bu tür çalışmalar arttırılmalıdır. Viyana'daki uygulamada birçok farklı ülkelere katılımcının farklı kültürlerden çocuklara verdiği eğitimler Mersin Çocuk Üniversitesi olarak bizleri etkilemiştir. Bu da ciddi anlamda bizler için iyi bir örnek oluşturmuştur.

Bunun dışında özellikle vurgulanması gereken bilim merkezleri konusudur. Bilim merkezleri Çocuk Üniversiteleri için çok önemlidir. Bilim Merkezleri Çocuk Üniversitelerinin yapısının içine çekilmelidir. Yerel yönetimler ve iş birlikçilerini bu bakımdan iyi değerlendirmek gerekmektedir. Çünkü yerel yönetimlerin imkânları sınırsızdır. Mersin için böyle bir durum çok daha kolayken İstanbul ve Ankara için biraz zorlayıcı olacaktır. Fakat bu anlamda gayretli olunmalıdır.

Ayrıca Çocuk Üniversiteleri ile ilgili işlere veya toplantılara geniş bir katılımın olması da çok önemlidir. Türkiye'de bu konuyla ilgili bütün paydaşların olacağı toplantılar yapılmalıdır. Herkes fikrinin belirttiği ve bu fikirlerin çerçevesinde çalışmaların yürütüldüğü yapılar

oluşturulmalıdır. Bu yapılmadığı sürece çıkar çatışmasına girilmesi ve yapılacak işlere birtakım setlerin oluşturulması söz konusu olabilecektir. Fakat bu yapının içerisine birden çok kurum dahil edilir ve fikirleri alınır; işlerin yürütülmesi konusunda engeller de setler de ortadan kalkmış olacaktır.

İnönü Çocuk Üniversitesi Müdürü Yrd. Doç. Dr.Ceren ACAR'ın bu üç konuyla ilgili görüşleri ise şunlardır;

Şahsım olarak Eğitim Fakültesi öğretim üyesi olmasam da; Çocuk Üniversitelerinde Eğitim Fakültesinden öğretim üyelerinin olması hatta başı çekmeleri gerekmektedir. Çünkü İnönü Çocuk Üniversitesinde çok ciddi bunun sıkıntısı yaşanmaktadır. Yapılan işler evet gönüllülük gerekmektedir fakat Malatya Çocuk Üniversitesinde yaklaşık 40 kişilik bir eğitmen havuzu mevcuttur fakat bu havuzda Eğitim Fakültesinden sadece bir öğretim üyesi mevcuttur. Dolayısıyla belki Çocuk Üniversitelerinde daha çok Eğitim Fakülteleri öğretim üyelerinin yer alabilmesi için farklı yaptırımların ve mevzuatların olması gerekmektedir. Belirttiğim üzere Eğitim Fakülteleri öğretim üyelerimizin bu süreçte bulunması çok önemli olmakla beraber bu sürece sadece eğitim fakültelerin katılımı yeterli olmayacaktır çünkü her ortamda çeşitlilik çocuklara çok şey kazandırmaktadır. Farklı fakültelerden öğretim üyelerinin de Çocuk Üniversiteleri çatısı altında bilgi birikimlerini çocuklarla ve birbirleriyle paylaşması çok önemlidir ve gerekmektedir.

Çalışmalarımızda gönüllülük esaslı söz konusu olduğu içinde eğitmen bulma konusunda çok sıkıntı yaşanmaktadır. Malatya Çocuk Üniversitesinde bununla ilgili şöyle bir yapılanma mevcuttur. Farklı fakültelerin Dekan veya Dekan yardımcılarını Çocuk Üniversitesinin ya yönetim kurulunda ya danışma kurulunda yer almaktadır. Dolayısıyla bir aktivite yapılacağı zaman öncesinde kendileriyle bağlantı kurulmaktadır. Bu yöneticiler bizleri gereken konuda uzman hocalara yönlendirmekte veya program konusunda yardımcı olmaktadır. Bu yapılanma ve artık uzun bir sürenin geçmiş olması sebebiyle son beş altı yıldır Malatya Üniversitesi Çocuk Üniversitesi bir eğitmen havuzu oluşturmuştur. Bu havuzda yaklaşık 40 öğretim üyesi, 20-25 kişilik bir araştırma görevlisi ve yine 20-25 kişilik değişen rehber öğrenci grupları oluşturulmuştur. Dolayısıyla bir etkinlik yapılacağında öğretim üyelerimize kolay bir biçimde ulaşılmaktadır. Eğitim fakültesinin desteğinin çok az olması ise eksik bir parçayı oluşturmaktadır.

Akreditasyon çok önemli bir konudur. Artık her Çocuk Üniversitesi birbiri hakkında bilgi sahibidir. Her Çocuk Üniversitesinin amacı aynıdır bu yüzden birlikte bir şeyler yapılması, birlikte hareket edilmesi gerekmektedir. Çünkü tüm Çocuk Üniversitelerinin amacı aynıdır; çocuklarla bilimi bir araya getirmeye çalışmaktadır. Diğer taraftan yapılanların yasal dayanağının da olması gerekmektedir. Belki bu dayanak Çocuk Üniversitelerine çok farklı ortamlarda farklı sözler söyleme imkânı da sunacaktır. Dolayısıyla artık ortak bildirgelerin çıkması, ortak çalışmaların yapılması ve bu çalışmaların zenginleştirilmesi gereklidir.

Öğrenci ve eğitimci hareketliliği Çocuk Üniversitelerine birçok fayda sağlayacaktır. Birimizde olmayan bir eğitim başka bir üniversitede olabilir. Ya da bir eğitimci birçok üniversitede çocuğa ulaşabilir. Bu her Çocuk Üniversitesinin yararına olacak bir şeydir. O yüzden kesinlikle desteklenmelidir. Fakat öncelikle yasal dayanaklar oluşturulup; Farabi vb. gibi hareketlilikler başlatılmalıdır. Fakat bunun içinde öncelikle dijital bir havuzun oluşturulması gerekmektedir.

Harran Çocuk Üniversitesi Yrd. Doç. Dr. Hülya KARATAŞ ise bahsedilen üç konuya yönelik olarak, aşağıdaki noktaların altını çizmiştir;

Çocuk Üniversitesinin ekip çalışmasına çok güzel bir örnektir. Sadece Eğitim Fakültesi ya da sadece Sağlık ya da diğer disiplinlerin bakış açısından ziyade Çocuk Üniversitelerinin çalışmaları multidisiplinerdir. Hatta öyle bir ekip çalışmasıdır ki, servis şoföründen yemekleri sunan personele kadar öğrencilerin güvenliği için her ayrıntının düşünüldüğü ve birçok insanın görev aldığı bir ekip çalışmasıdır. Yöneticinin kim olduğunun çok önemli olmamakla birlikte; önemli olan ekip ruhuna sahip kişilerin bu kurumları yönetmesidir. Çünkü Çocuk Üniversitelerinde çalışan öğretim üyelerimiz gönüllülük esasına göre çalışmaktadır ve önemli olan ekiple iyi anlaşılacak, sürekliliği sağlayabilecek bir yöneticilik anlayışına sahip olunmasıdır.

Herkes gönüllülük esasına göre çalıştığı için devamlılık için her şey düşünülmelidir.

Bir diğer konu, Çocuk Üniversiteleri Birliğinin oluşturulmasına dair, Harran Çocuk Üniversitesi ilk kurulurken çok sıkıntı yaşanmıştır. Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliğinin konuyla ilgili sunumları, yurt dışında katıldığımız toplantılar bu süreçte bize çok destek olmuştur. Bu sebeple başlangıç olarak Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği'ne (EUCU.NET) üye olmak faydalı olacaktır. Bu tür sıkıntıların ortadan kalkması, Çocuk Üniversitelerinin birbirine yardımcı olmaları ve paylaşımlarda bulunulması için Türkiye'de de Çocuk Üniversiteleri Birliğinin oluşturulması fayda sağlayacaktır.

Öğrenci değişimi çok faydalı olacaktır. Harran Çocuk Üniversitesi olarak olanakların çok sınırlı olduğunu söylendi ama tarihsel olarak çok zengin bir şehirdir. Diğer şehirlerde yaşayan çocukların da Harran Çocuk Üniversitesi'nin etkinliklerine katılmaları faydalı olacaktır.

İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Müdürü Yrd. Doç. Dr. Ayşin Kaplan Sayı ise bahsedilen konularda şu noktalar üzerinde durmuştur;

Aslında vakıf üniversiteleri kısmına biraz daha fazla değinilmesi gerekmektedir. Çünkü her ne kadar vakıf üniversiteleri Çocuk Üniversitesi çalışmalarını yürütme açısından avantajlı olarak görünseler de; vakıf üniversitelerinin de bu işi yürütme konusunda ciddi zorlukları mevcuttur. Örneğin Vakıf üniversitelerinde öğretim üyelerinin gönüllüğünden bahsetmek çok mümkün değildir. Öğretim Üyeleri hafta içi genelde yoğun olmakta, ders sayıları fazlalığından şikâyet

etmekte ve hafta sonlarını bu tarz çalışmalara ayırmak istememektedir. Hatta ücret karşılığında bile hafta sonu hocaların bu tarz butik işlerde çalışması veya çalıştırılması ciddi zorlayıcı bir durumdur. İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesi olarak çizgiyi buraya taşımak bizlerin ve üniversite yönetimimizin gönüllülüğü, inancı ve bu işe verdiği destekle mümkün olmuştur. Öğretim üyelerinin bu tarz işlere dâhil olması için yapıyı tanıması ve inamması birincil şarttır. Şu anda İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesine ve yaptığı işlere güvenmekte ve inanmaktadır. Bu da bizim öğretim üyelerimizin Çocuk üniversitesinde çalışmaya gönüllü olmalarını sağlamıştır. Kesinlikle üniversitelerde Çocuk Üniversitelerinin kabul edilmesi önemlidir çünkü daha önceki konuşmalarda da belirtildiği gibi Çocuk Üniversiteleri toplumla üniversiteleri ve toplumla bilimi buluşturan en önemli mekanizmalardır. Kısacası üniversitenin yeni çağa ayak uydurmasını sağlayacak; toplumu dönüştürmesini ve geliştirmesini sağlayacak en önemli ayağıdır.

Akreditasyon konusunda ise kesinlikle sürecin bir an önce küçük adımlarla başlatılması gerektiğine inanıyorum. Fakat bu süreç Eğitim Fakültesi akreditasyon süreçlerinden sonra hız kazanması gerekmektedir. Böylece Çocuk Üniversiteleri için de bir yol haritası çizilecek ve çerçeve biraz daha netleşecektir.

Avrupa Çocuk Üniversiteleri Birliği (EUCU.NET) üyeliği de oldukça önemlidir. Özellikle Şimdi bu süreçte bizi bir çatı altında toplayacak bir bağ oluşturacak nokta orasıdır. Çünkü maalesef kültür olarak paylaşma eğilimi ile ilgili yaşanan bir sıkıntı mevcuttur. Bu sıkıntı başlangıçta küresel bir takım mekanizmalarla aşılabilecektir. Bu süreçte ise ülkemizdeki Çocuk Üniversiteleri de kendi yapılanmalarını devam ettirerek; bir program havuzu ve etkinlik havuzu oluşturmalıdır. Bunun dışında ülkesel ve yerel düzeyde yapılacak protokollerle öğretim üyesi değişimi, öğrenci değişimi çok uzun olmasa da farklı Çocuk Üniversiteleri olarak farklı üniversitelerde bir haftalık programlar yapılabilir ve yürütülebilir. Bu hem ülkemize hem de Çocuk Üniversitelerine dinamizm getirecektir. Bilim şenliklerinin de tüm Çocuk Üniversitelerinin katılımıyla yürütülmesi önemlidir.

Son olarak İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesinin bugüne gelmesinde ciddi destekleri olan başta Mütevelli Heyet Başkanımız Sayın Dr. Mustafa Aydın'a, Rektörümüz Prof.Dr. Yedigâr İzmirli'ye, Eğitim Fakültesi Dekanımız Sayın Prof. Dr. Hamide Ertepinar'a, Astronomi öğretim üyemiz Prof.Dr. Orhan Gölbaşı'ya, Eşim, Çocuk üniversitesinin en fazla çalışan gönüllüsü Abdullah Gündüz Sayı'ya; Uzmanımız Zuhâl Topçu'ya, Asistanımız Tevhide Gizem Medet'e; Özel Eğitim Bölümü ve Üstün Zekâlılar Öğretmenliği bölümü öğrencilerimize, arkadaşlarım Hatice Akgül Tanık ve Şebnem Kurtuluş Kıvanç'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

YAZARLAR HAKKINDA

Yrd. Doç. Dr. Ayşin KAPLAN SAYI

Lisans eğitimine Türkiye derecesi alarak kabul edilen Ayşin KAPLAN SAYI; İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Eğitiminde lisans eğitimini bitirdikten sonra yüksek lisans ve doktora eğitimini yine İstanbul Üniversitesinde Özel Eğitim “Üstün Zekâlıların Eğitimi” bölümünde tamamladı. MEB’de sekiz yıl İngilizce öğretmenliği yaparak, ülke gerçeklerini ve öğretmenliği uygulamalı olarak yaşama ve görme şansına sahip olan SAYI, liseden beri zekâ, eğitim ve psikoloji konuları üzerinde çalışmaktadır. Uzmanlık alanı Üstün Zekâlı Çocukların Eğitimi olan Sayı, alanla ilgili çalışmalarına 2003 yılından beri devam etmektedir. Üstün Zekâlılar Proje Okulu olan Beyazıt Ford Otosan İlköğretim okulunda asistanlık, öğretmenlik ve yöneticilik deneyimlerinin yanı sıra İstanbul Üniversitesi Çocuk Üniversitesinde Üstün Zekâlılar Zenginleştirme Eğitimi programı eğitmenliği; Okyanus Kolejlerinde Üstün Zekâlılar bölümü Zenginleştirme Öğretmenliği ve Danışmanlık yapmıştır. İki yıldır da Yrd. Doç.Dr olarak İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Üniversitesinin hem eğitim koordinatörlüğünü hem de yöneticiliğini yürüterek; Üstün Zekâlı Çocuklara zenginleştirme eğitimi sunmakta aynı zamanda İstanbul Aydın Üniversitesi Üstün Zekâlılar Öğretmenliği Bölüm Başkanlığını yürütmektedir. Sayı şu ana kadar; bir çok sempozyum ve konferansın organizasyonunda yer almış olup; TRT Çocuk Binbir Cin Fikir Proje Yarışması Programının Proje Teknik Direktörlüğünü, İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde İstanbul Kalınma Ajansının desteklediği “Dezavantajlı Özel Yetenekli Çocuklar İçin Zenginleştirilmiş Destek Eğitimi Projesinin Proje Teknik Direktörlüğünü; Liverpool Üniversitesinin desteklediği “What We Recommend”projesinin Proje Koordinatörlüğünü yürütmüştür.

Öğretim Gör. Çiğdem ÖZDEMİR

Çiğdem Özdemir, 2009 yılında lisans eğitimini Doğu Akdeniz Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği alanında tamamladıktan sonra İstanbul Aydın Üniversitesinde İngilizce Öğretmenliği bölümünde öğretim görevlisi olarak görev almaktadır. Genel İngilizce, Özel Eğitim, Sınıf Yönetimi, Mesleki İngilizce, Özel Öğretim yöntemleri, İngilizce Eğitiminde Yaklaşımlar, Dinleme ve Sesletim derslerini vermektedir. Birçok seminer ve konferansa katılmıştır. Aynı zamanda Yeditepe Üniversitesinde İngiliz Dili Eğitimi alanında Yüksek lisansına devam etmektedir.

Uzman Zuhâl TOPÇU

Lisans eğitimini Sakarya Üniversitesi Fizik alanında tamamladıktan sonra Pedagojik Formasyon eğitimini de alıp özel kurumlarda üç yıl süreyle öğretmenlik yaptı. Daha sonra İstanbul Aydın Çocuk Üniversitesi'nde uzman olarak göreve başladı. İstanbul Aydın Üniversitesi'nin İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve İstanbul Kalkınma Ajansı desteğiyle yürüttüğü "Dezavantajlı Özel Yetenekli Çocuklar İçin Zenginleştirilmiş Destek Eğitim Programı Projesi" nde yer aldı. İstanbul Aydın Çocuk Üniversitesi'nde ki görevine devam ederken ikinci üniversite olarak Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde Sosyoloji lisans bölümüne devam etmektedir.

Asistan Tevhîde Gizem MEDET

Tevhîde Gizem Medet Öğrenimini İstanbul Aydın Üniversitesi Çocuk Gelişimi alanında tamamlayarak İstanbul Aydın Çocuk Üniversitesi Asistanı olarak görev yapmaya başladı. Çocuk Üniversitesi organizasyon, eğitim ve yürütülmesine destek olan T. Gizem Medet, İstanbul Aydın Üniversitesi'nin İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü ortaklığı ve İstanbul Kalkınma Ajansı desteğiyle yürüttüğü "Dezavantajlı Özel Yetenekli Çocuklar için Zenginleştirilmiş Destek Eğitim Programı Projesi'nde" yer aldı. T. Gizem Medet İstanbul Aydın Çocuk Üniversitesinde görevine devam etmekte olup, 2. Üniversitesi olarak Eskişehir Anadolu Üniversitesindeki Sosyal Hizmetler ön lisans bölümüne devam etmektedir.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
ÇOCUK EĞİTİMİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
"ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ"

AVRUPA VE TÜRKİYE'DE ÇOCUK ÜNİVERSİTELERİ RAPORU